

העולם הזה

עורך הכתוב: דוב איתן, הכתב הראשי: אהרן דולב

השבועון הסוציאלי-פורמסיה

רחוב נליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהל") טל. 136, 130, 66785 (ומני) 66785 מען להכרטיס: "עולמפרס" משרד העיתונות בירושלים; רחוב דוד הלפרן 10 (יוליאן); מול משרד הסעד.

העורך הראשי: אורי אבנרי, ראש המערכת: שלום כהן

עורך התבנית: דוש, העלם הראשי: שאול גולדמן

עורכי מדורים:

מיכאל אלמן, יחיאל בשו, ניצה נבי, איתמר עלים, משתתפים קבועים:

מרצנה גרובנר, רפאל הייט, אוסקר סאובר, פיליפ מיארי, יצחק לבני, צבי שש

ראש-משרד, ירושלים: ראש-משרד, חיפה: דוד רובינר

סוסר-חוק:

מונטי נייקובס, נבריאל דנון, שמואל מירח

המו"ל: העולם הזה בע"מ, רפוס ישראל, תל-אביב

מכתבים

משפט הנוער

לדעתו משפט הנוער הוא רעיון מצוינו אולם חסרונו אחר לו והוא ההאשמה. אתם מאשימים את הנוער הישראלי הצעיר שהוא בעל רמה תב- רומית ותרבותית ירודה יותר מזו של הנוער של הרוך הקודם. כל זה נכון, אולם את מי אתם מאשימים? הנוער שסבל מכל העסק הזה, כמה הוא הפא? האם בזה שהוא קבל הדרכה בתנאי עזת המנסות להחדיר את המפלגות לתנועה, במישוריו או בעקרונות? לא! לא את הנוער אתם צריכים להאשים כי אם את התנועות, המדריכים והמפלגות הנתונות את עזרתן המלאה בהשפעת דעותיהן בקרב נוער בצורה זו. אותן צריך להאשים. מיכאל מילר, תל-אביב

קראתי את מודעתכם בנדון משפט צבירי על הנוער הישראלי. מנקודת מבט ראשונה חייב אני להודות: נהגתי (הגיע הזמן למשפט כזה). אולם לצערי, לאחר עיון נוסף, מתקורר חשד כבד לטוהר כוונותכם. הרושם הנו כי ספרתכם הנה לתשובה אשר נתנת לשאלה: המכה אתה את אשתך במלך או במטאמא? בלא רצון למניעה בעו"ד תמיד (וקסיגור במשפטים), אך יכול לשמש כסיגור אדם אשר דעתו על הנוער הישראלי ידועה (וגם הנוער המבקר בית הספר הנכבד והקדושים, אם נהר רק חבר אציל, הרי הוא מועיל ועיל למדי"נה"). כוונתו יכולה להיות אחת: השמעת התי- הנה אשר אינה מצלת נוער, "מצוי" זה.

כוונתו של הקסיגור אינה ידועה למערכת, תתברר רק מחר, במשפט.

דן והקוניאק

קראנו בעיון רב את רשימתכם המאלפת לסכומי של כנסו השלישי (העולם הזה 279) שנערך בי- נבעת ברנר והננו תמימי רעים עם מסקנותיכם

עורכי העולם הזה מזמינים

למשפט ציבורי על הנוער העברי

שיתקיים בליל שבת, 17.10.52, בשעה 8.00 בבית הקולנוע ג'ירינה. ההאשמה: הנוער נאשם כי הנו נוסל מן הדור הקודם בחוסר נכונות להתנדבות בחיי המדינה והחברה, בהעדר חוש ציבורי וברמה תרבותית ירודה. אבות בית הדין: השופט המחוזי אליעזר מדחי, יגאל מוסינזון ואורי אבנרי. הקסיגור: עו"ד שמואל תמיר הסניגור: אליעזר לייבסון. המשנה הפרקליט המחוזי. הנאשם: חיים פלד. השופטים-המושבעים וחלק מן העדים יוזמנו מקרב הקהל.

חלוקת כרטיסים בקופת ג'ירינה ביום ו' ובמשרדי המכירה הרגילים. הקהל מתבקש לשבת במקומות המסומנים בכרטיסים. רשת הרמקולים הבטיח שמיעה טובה בכל האולם.

צווע מועיל יותר לעמו ולמרחק?

פעמים אחדות הודענו כי בשבוע הבא נפרסם את המחקר שלנו על רמת-המחיה היחסית של העובדים בעיר ובקיבוץ. בני משקים רבים, שפגשתי אותם, גילו עניין בהשואה זו. אולם מדי פעם נאלצנו לאכזב אותם: הרפורטגיה נדחתה, כי ברצף האחר- רון היה צורך לשנות את הרכב הגליון כדי לפנות מקום לענינים דחופים יותר. כך קרה גם השבוע. הפצצה, שמשבטעה אינה מועילה לאיש, דחתה את הפגישת והמגל, בהם תלוי עתיד הארץ והעולם.

כמה שדובר מצער, הרי יש בו, לפחות תועלת אחת: היא תוכיח לך, קורא יקר, מה מירת הגמישות הנדרשת מעורכי עיתון זה, אף כי הוא בנוי כולו על תיכונן ארוך-טווח. אי שיש כושאני נוטל בידי את הגליון המודפס ואינו מופתע יותר מזה.

אורמים שמישהו צריך למות כדי שמי- שהו אחר יזכה לכרטיס מגוי של התזמורת הישראלית. עתה ניתנה אפשרות שניה: מי- פיק שמישהו יפתרו חידון העולם הזה. התזמורת הואילה להעמיד לרשותנו שני כרטיסי מגויים, על מגת שנגריל אותם בין קוראינו המוסיקילים שישתתפו בחידון מו- סיקלי גדול. את הפרטים נפרסם בגליון הבא.

אולם ריבחי, ידידי, שמעתי כי הואלת בטובך להזכיר בתכניתך את העתון הזה. סירת למאויניך כי העולם הזה פירסם מא- מר של אורי אבנרי, השובע הפיכה נגד ה- ממשלה המושחתת. וכי אתה הקוראים גם שאל מי יהיה נאגיב הישראלי.

עוד כאן הכל טוב ויפה — דברי עתון זה מכונות לכל קוראיו, ואם אתה נמנה (כפי הנראה) אל קוראינו הנאמנים, הרשות ה- מלאה בידך לצטט את דברינו. לא נכעס עליך גם אם תגויים במקצת, או תפרש את הדברים כרצונך.

אולם ריבחי, ידידי — האם אינך סבור כי ישנם קטעים בעתון זה הראויים יותר לציטוט מבין? מה דבר עשרות הרשימות המקודשות לבירור אפשרויות השלום שני שני עמינו? או הרשימות המבטירות את ה- צורך באיחוד המרחב לשם מלחמה משותפת בקרבון הפנימי ובאימפריאליזמים הדי- רים?

השער

כמו עיני

הזירות! שני צעירים שוחחו ביניהם. דובר על מחתרת, פצצות וכו'.

«שש!» אל תצעק בקול רם כל כך! קרא אחד מהם. «יכול להיות שאחד מא' תנו הוא סוכן משטרה!» הקורא אריה ז. זוכה בפרס של לירה אחת (ללא התערבות משטרתית).

היו גם מקרים שהאדם מת מן החניקה עצמה. דבר העלול להימשך כמה דקות. ברלה ואדנאר

... סוף-סוף מצא העולם הזה (280) את הנושא המתאים ביותר למהותו: הפריצות! ישראל גורמן, חיפה

פרט לכמה אידיוקים קלים היתה החקירה המו"י חדת של העולם הזה על הפריצות במדינה דומה נאה כיצד אפשר למסל באופן שקט ובין המפגה הרוב את הכותבים לנסות ולולות...

הצעתו של ברלה לשלם לממשלה מס הכנסה בסך 5000 ל"י לשנה אם ירשו לו למתוח בית- כושט, מתקבלת על הדעת. אם לוקחים כסף מ- אדנאר ושאר הנאצים, למה לא מיהודי טוב כמו ברלה?

אפרים עמיקם, שכ' התקוה משרד הבריאות חושש, מן הסתם, מפצצות.

ידיה בנוחיות

קראתי בעיון את הרפורטגיה המוצלחת על בעיותיה של ילדות (העולם הזה 279). אולם אני מצטער על מיקמה אחת, שהיתה בלתי-נכונה ובלתי- צודקת באחד. כוונתי לסיסקה בה נאמר שהילדות לא רצחה לילדת בבית-החולים העירוני מפני ששם יולדות 20 נשים באולם אחד. דומני שדוקא העולם הזה, שהוא כמעט כרביית בבית-החולים יולדות (וצילם שם גם את תמונת הילדה) היה צריך לדקף את המסב יותר טוב.

רופא, תל-אביב העולם הזה מצטער בכנות על הפיסקה, שהיתה ציטטה מדברי היולדת שאינה מכירה את המצב הנוכחי לאמתו. בבנין החדש של בית החולים העירוני יולדות בקריה קיים אישוף מרווח למדי (בממוצע 6 נשים לחדר).

המלמה העתיקה, אילו שתקת נאון נשארת מתייחסת לכם אחרי הכתבה, כמה עולה ידו? העולם הזה (278) הזכחתם את בורחכם בעניני נשים ולידה. ברור שאין לכם נשים במערכת וכן לא פטומות במשפחתכם, אחרת לא הייתם כפי- אים לאלי פורארכט דוגמה מאשה פטומה אח- מוציאה במשך חודשים את 500 הילדות האחר- רונות שלה על, והתנגדות שחרור וכיכוס לב- נות"א. אני אם לשני ילדים שאחד מהם נולד בקופסת הצנע, אבל הוא בכל זאת פטומם לפי- די. גם אני, כמו רבות אחרות, אינני, תשששת- בות מעמידה בתנאי הריגון של תקופת הצנע" לרות שלא שקטתי בחובות שדרשו קורבנות גדולים מבני ספספתי, להלכם.

כ. אריאלי, דת-גן הקודאת אריאלי סועה. במערכת מצויות נשים, לאחדים מחברי המערכת ילדים.

ההינון הבריא של כל אדם לא היה מרשה לו לצלם את הצילום האיום על הלירה. צילום זה יביא לכל אשה העומדת על סף הלירה הרא- שונה סדר רופא.

אליהו הלוי, כפר סבא

ממרחקים

העולם הזה הוא שבועון מקורי שלא היה לנו כמותו, ואף באמריקה האנגלית אין לו, כמרומני. את רוע כל שורה צוללת, כל רשימה פועמת חיים הכל מענין ומלכב ומגרה ומזעזע.

דניאל פרסקי, ניו-יורק אני מקבל את העולם הזה כמעט לפעם, ונתנה למקרא היריונות הרבות, והספורים בעלי תענין האנושי אשר בו, ספורים שאין למצוא כמותם בשום מקום אחר. המשיכו בעבודתכם הטובה בעתון ובמאמצים לטובת המעטים במדינה.

חקטור פרי, סנטה מוניקה קליפורניה. רוצה אני להודות לכם על העתון המועיל כמעט בכלי עזר והמשמש מקור אינפורמציה טוב וכמעט יחיד מהארץ. דוגמא: כשסארוק נפגש שלום למנדלזר של אלכסנדריוח שאלו אותי חברים מקומיים מה דעתו על נביח. אמרתי, «הכל עד שנינו העולם הזה; כינתים אינני יודע מה בדיוק נעשה שם».

יעקב אוסלנדר, קמברידג', מססוסטס

שווי זכויות

כל צעיר נוהג לצאת לעתים תכופות או נדי- רות, בחברת ברחה לקולנוע, לתיאטרון, הכליו הנהו לרצונם של שני הצדדים ולהנאתם המשותפת. שניהם, גם הוא וגם היא, נהנים מלגייה שזה מהסרת בקולנוע. מהננת התיאטרון, מלגייה מן הקפה. אך משום מה השתרר הנהוג המשוונה שממיר החזור הוא המשלם, בזמן ש- היא מרוויחה לא פחות כסף ממנו. דרישת המני- היסח, «החלש» לשויון זכויות צריך לחול גם על שויון ההוצאות.

אריה הלפרין, ירושלים הגיוני, אבל מאימתי נשמעות נשים לדבר ההגיון?

העולם הזה? 781

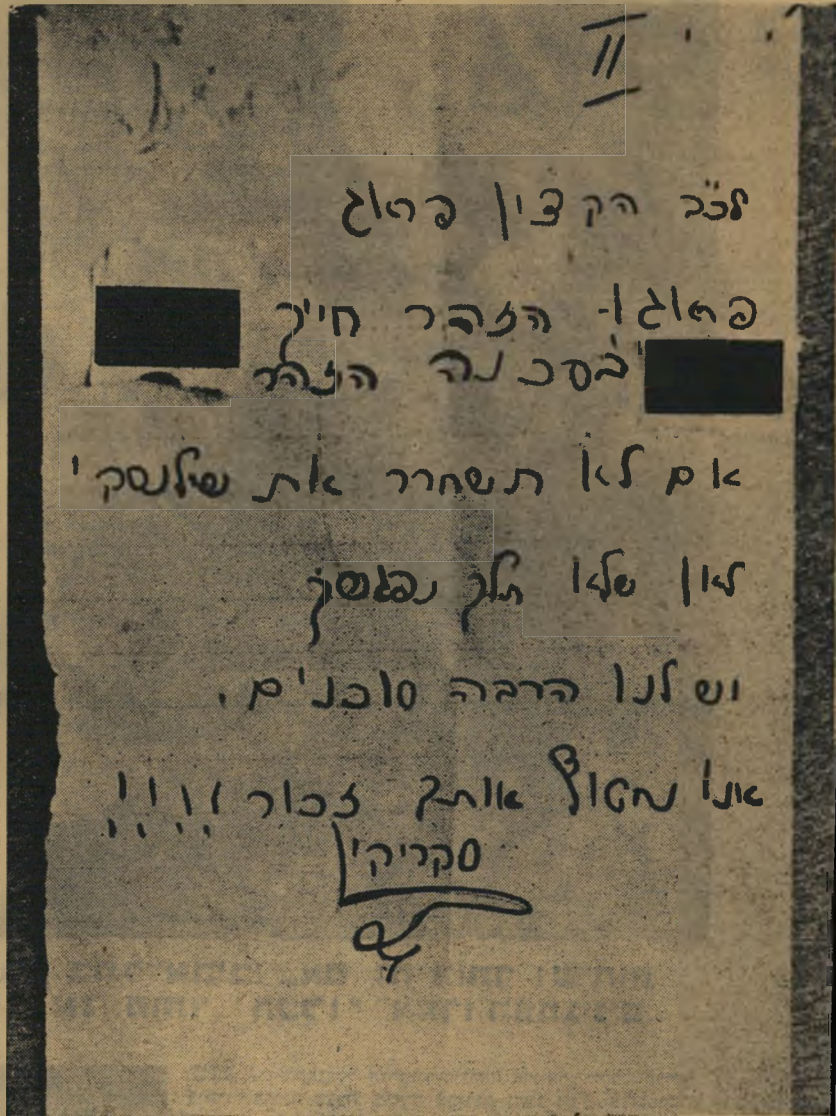
2/16/52

כיצדה במשדר החוץ

סאת: אורי אבנרי

שהכותרת הראשונה התפוצצה בעתון. הוא שט על הים הרוגע שעה שהסערות השתוללו במדינה. כאשר ירד, ביום החמשי, מן האניה, יצטרך להחליט את אחת ההחלטות הקשות של חייו: מה תהיה ה' עמדה שיקבע לגבי המעשה?
ספירת-לחי וריח. מיד עם היודע הפרטים הראשונים על מאסר שילנסקי, התחרו ביניהם מנהיגי חרות בהכחשות. כבר למחרת היום פירסם חרות מאמר מידי יוחנן באר, ממלא-מקום יו"ר התנועה, בשם "פרובוקציה", בו טען, פחות או יותר, כי סוכני המשטרה הם שביצעו את המעשה. היתה זאת

משך שבוע תמים רקדו הכותרות הראשיות ב' עתוני הערב. מכתבי איום, כתבות על הקירות, מע' צרים, חיפושים, רדפו זה את זה. הציבור המתוח, המחולק בדעותיו על השילומים, חיכה בקוצר רוח להכרעה: האם יוכח כי קמה מחתרת רשמית של תנועת החרות? האם קמה מחתרת בכלל? מי זה שילנסקי? מי זה לוטן? והאם יבואו מעשים נוספים אחרי המעשה שלא הצליח?
 האיש האחד שלא קרא את הכותרות היה האדם המרכזי בדראמה כולה. מנחם בגין עלה על סיפון האניה, המובילה אותו בחזרה מיבשת אמריקה, לפני

שילנסקי - מה הוא רצה ובשם

המכתב: מעשה נערים או איום רציני?

סטירת לחי עולבנית לשילנסקי, מפקד אצ"ל ואיש אלטלינה, הזכירה, במקצת, את ריח ההגבות של הסוכנות היהודית בימים עברו.

האמת היא, כנראה, שאמנם אין לתנועת החרות קשר ישיר למעשה. לפני חדשיים, אחרי חתימת ה' הסכם בלוקסמבורג, התכנס מרכז התנועה, על 12 חבריו, לדון בהגבה. התגבשה דעה שיש להגביר את התעמולה נגד ההסכם, להעמיד משמרות במקומות שם תוצענה סחורות גרמניות למכירה. היתה גם דעה שיש לגשת לפעולות, להשמיד סחורות גרמ' ניות ולהסיק את המסקנות — כולל הליכה לבית הסוהר. אולם איש לא הציע להשמיד סחורות חיוניות למדינה, כגון טרקטורים ומכונות דיזל.

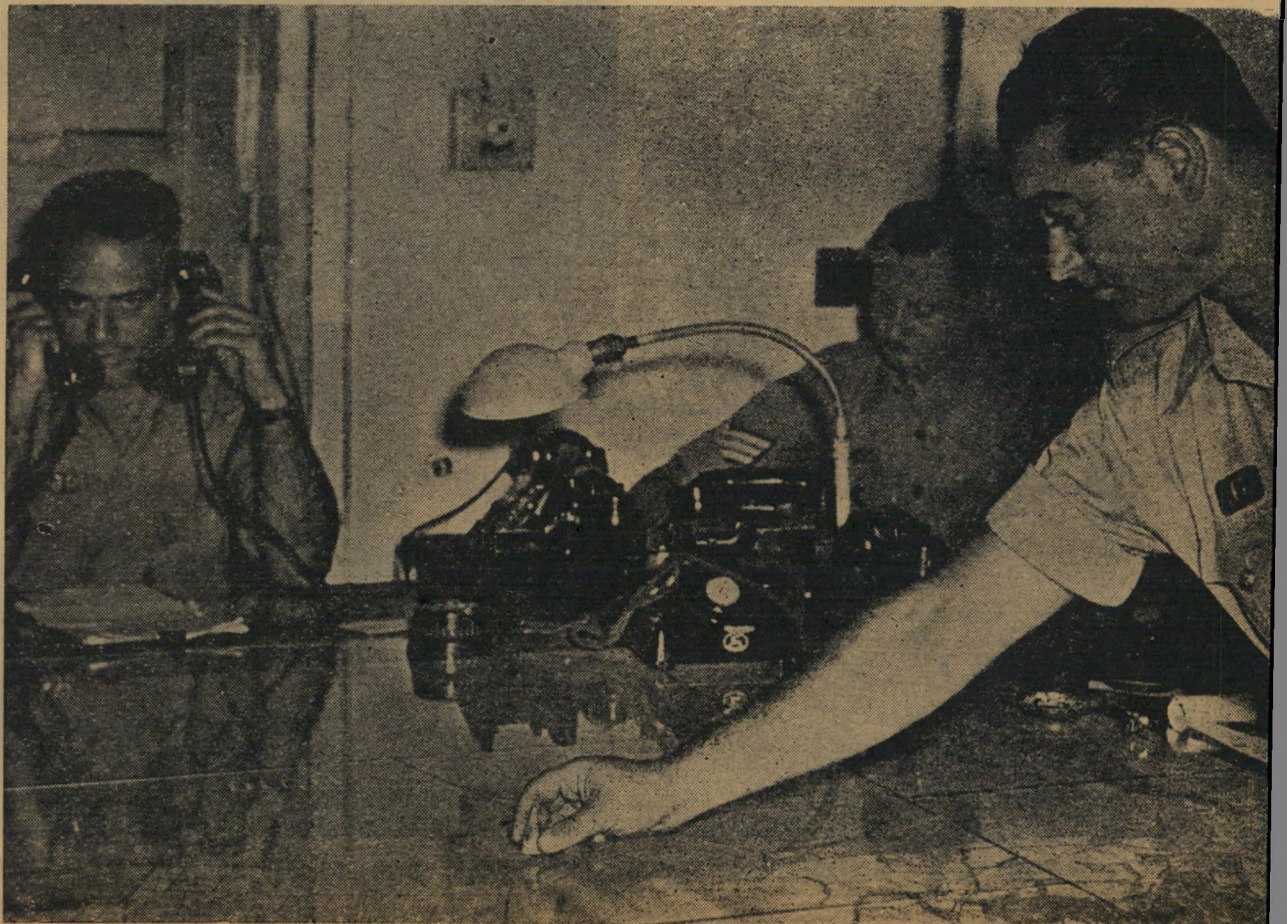
אולם באותה ישיבה השמיעו מקהיגי התנועה, ויוחנן באר בראשם, התנגדות מוחלטת לרעיון של חידוש הטרור והקמת מחתרת. הנימוקים היו שניים: העם לא ילך כיום אחרי מחתרת בענין זה, ואם כבר תוקם מחתרת, מן הדין שתוקם כדי ללחום בסכנה המאיימת על עצם קיום המדינה, לא כדי ללחום ב' תופעה חלקית.

כהוכחה לעמדתם מצטטים דוברי התנועה את העובדה שתנוכם סירב להדפיס את מאמרו החריף של לוטן שקרא למעשים, ושאמר זה סורסם בטוטם, עתונו של ישראל שייב, שהקדים לו הקדמה המוקיעה את עמדת חרות.

אמר מנהיג התנועה: "תנועת החרות אחראית למעשיה. לוא עשתה את המעשה, היתה מודה בו בפה מלא, לא היתה מנערת את חוצנה ממנו. היא סירבה לקבל על עצמה את האחריות מפני שהיא באמת אינה מודה אתו."

הבושאי לא רצה ללכת. לפי שעה אין כל סיבה להטיל ספק בכנות דבריה של המסלגה. דומה ששום אחריות ישירה אינה חלה עליה. אולם אין לומר זאת לגבי האחריות הבלתי-ישירה.

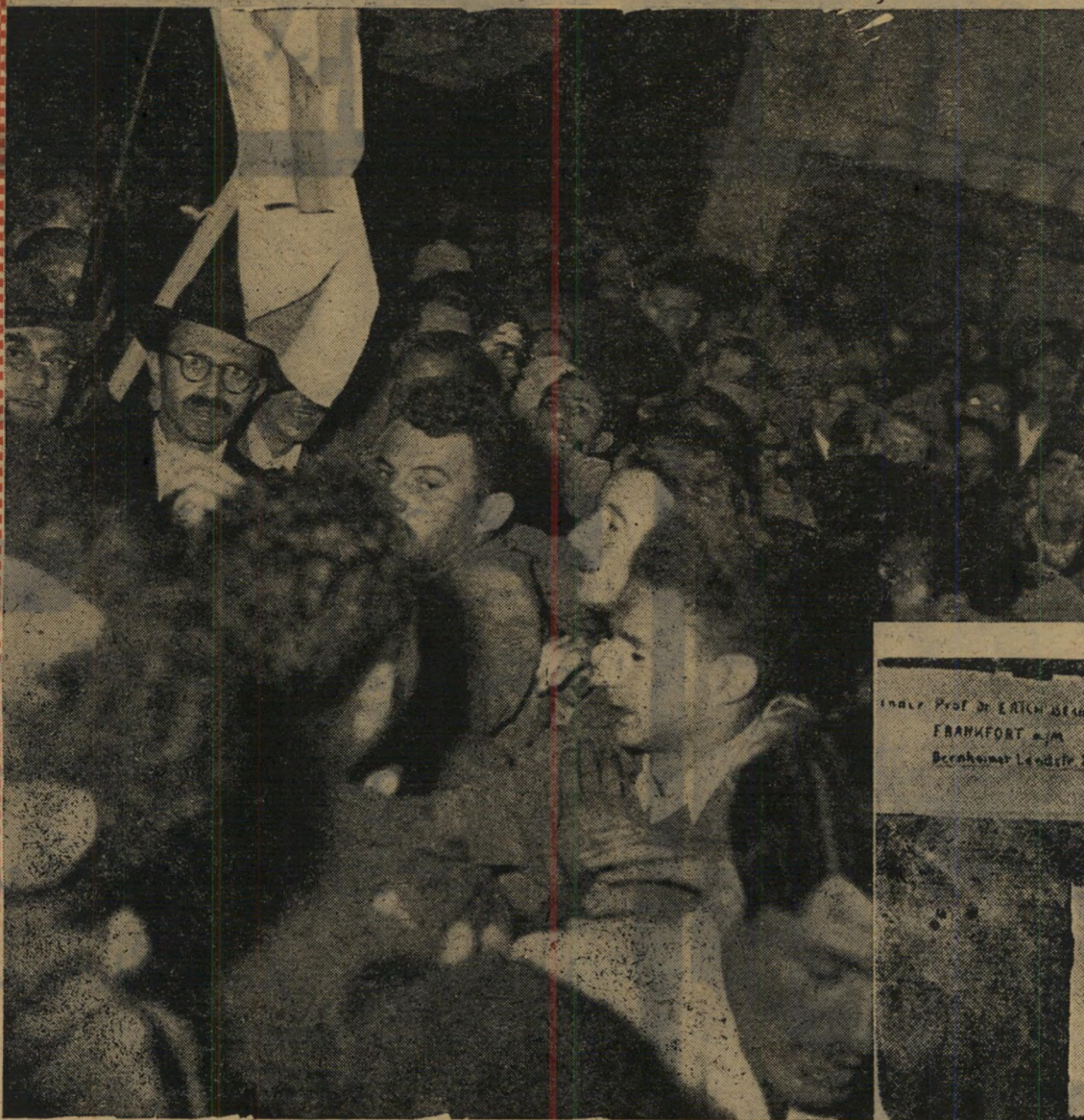
מאז הוזכר לראשונה ענין השילומים, לפני כ' שנה כמעט, ביצעה התנועה מיבצע אדיר של תע' מולה. התנועה, שהיתה בקו של ירידה, התאוששה תוך כדי מיבצע זה, מצאה שוב ענין שיפריד באופן בולט בינה לבין הציונים-הכלליים המתחרים בה. היתה זאת תעמולה מסוכנת מאד. מנחם בגין

השתלשלות המאבק על השילומים

שלב א' עליה המונית של מתנגדי השילומים מירושלמה לקריאת תנועת החרות ההפגנה מגיעה אל בנין הכנסת, בו מתקיים הדיון המכריע. המשטרה מסתערת על ההמון, מפזרת אותו בפצצות גז מדמיע.

שלב ב' הפגנה אדירה של תנועת החרות בתל-אביב. המשטרה מתכוננת לדיכוי מהיר מות והתפרעויות, אך שום דבר אינו קורה.

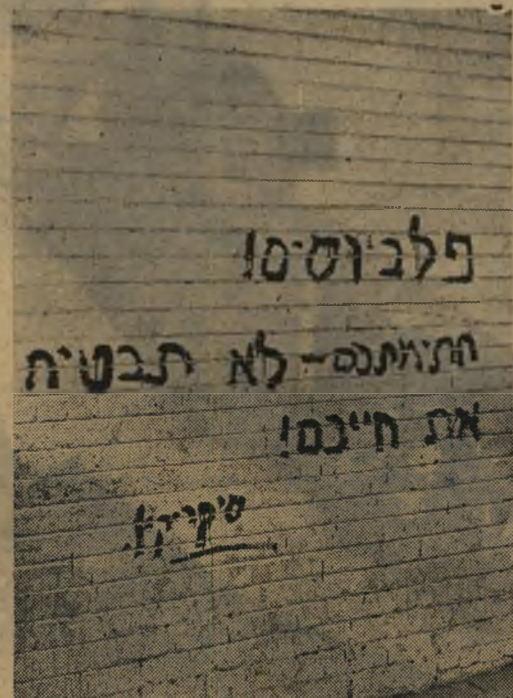

הפגנת בגין בתל-אביב: "אם זה מותר נשיחות השילומים, אז מותר הכל!" אמרו המפגינים.

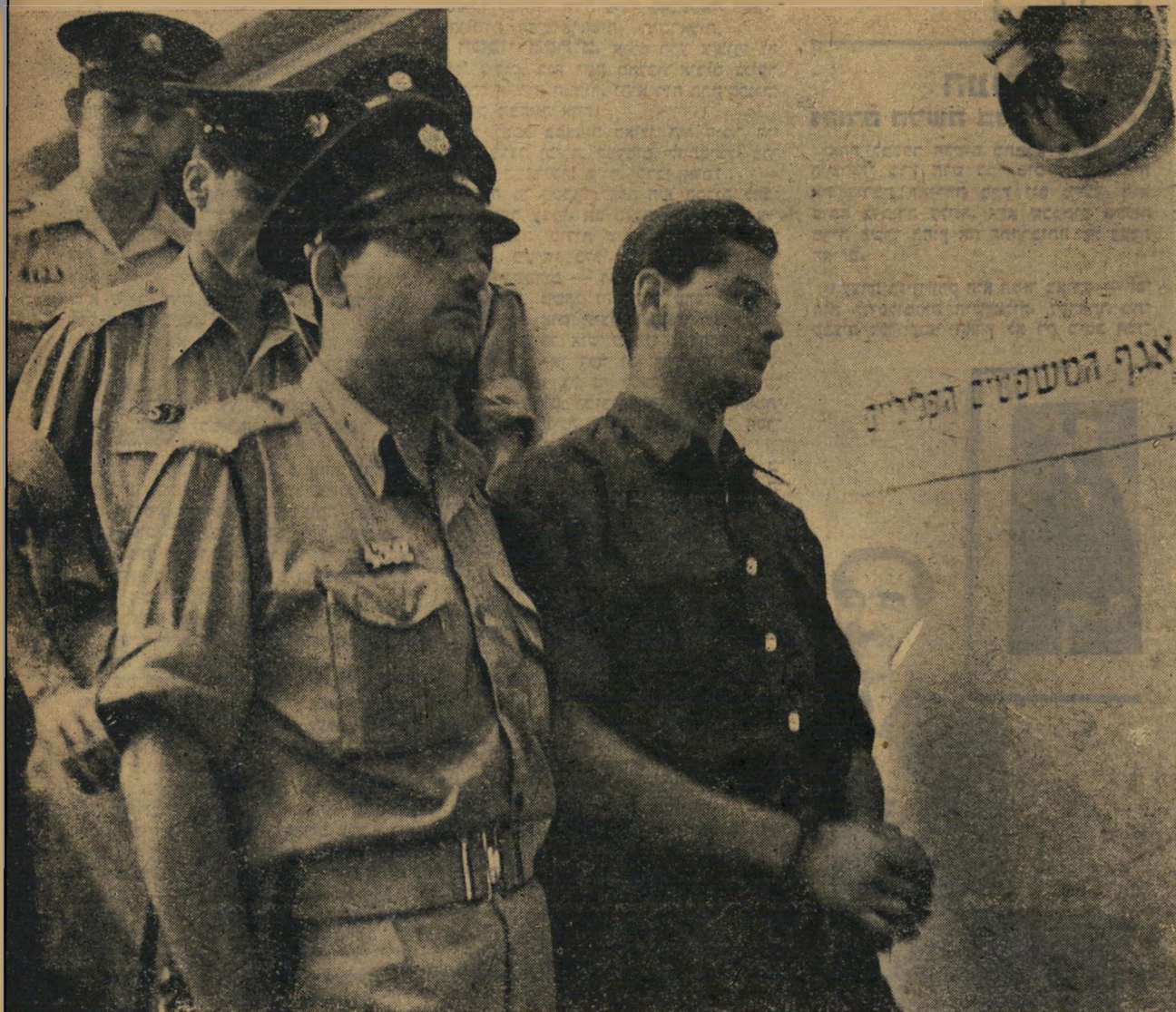
הקנצלר הגרמני קיבל פצצה. האיש ששלח אותה לא נתגלה.

שלב ג' הקנצלר הגרמני, קונראד אדנאור, מקבל חבילת דואר המכילה פצצה. בשעת הפירוק נהרג חבלן המשטרה, השולח, שרשם שם בדוי על המעטפה, אינו מתגלה.

שלב ד' ההסכם נחתם. תנועת החרות דנה על פעולת התנגדות. לפחות שתי קבוצות מחתרת מתחילות לפעול - האחת מכניסה פצצה למשרד החוץ, השנייה מלכלכת את הקירות בדברי איומים, חותמת בשם העתיק - סיקריקין.

הקרב בשערי הכנסת: המונים תוקפים את המשטרה השלב האחרון: סיקריקין

הבית בו נתגלתה הפצצה

העצור השני: גבריאל ליכטמן שהואשם ע"י המשטרה בהובלת שילנסקי

השופרים במשרד החוץ

המשוחרר: גמליאל יפת

העצור השלישי: העיתונאי יעקב לוטן, מנהיג המחתרת בעיני המשטרה

ראש אופוזיציה, המותח ביקורת על מדיניות אשר הממשלה, בעלת הרוב, בשאלת לנקוט בה. הוא טען כי סמכות הממשלה אינה חלה על ענין השילומים (שלא הוזכרו במלחמת הבחירות). דבריו, ודברי פקודיו, הגיעו ל"שאים ששוב אין לקרוא להם תעמולה די-מוקראטית, דברים שהגיעו לגבול ההסתה ואף עברו אותו.

קו עולה הוביל מהפגנת הקרב בכנסת, שגררה אחריה את הוצאתו של בגין מן הבית, הפגנת ההמונים התל-אביבית, בו הודיע כי "אם זה מותר, או מותר הכל" לקראת — לקראת משהו שהיה צריך להתחיל שיה עילוי. היה ברור כי שיא זה צריך ל"חול עם החתימה.

משהו זה בא. המסכם נחתם, והתנועה המשיכה בעסקיה כאילו לא קרה דבר, כאילו לא אירע הדבר ש"אם זה מותר, מותר הכל" התנועה מצאה את עצמה במצבו של שולית-הקוסם, שקרא למטאטא, לא ידע כיצד להי-פטר ממנו.

מטאטא זה לא היה סתם מטאטא. ענין הי-שילומים, שהשאר חלק גדול מאורחיה המ-דינה אישים, עורר סערה עמוקה ואמיתית בלב אלפים רבים אחרים. היו אלה, מצד אחד, שרדיו מתנות ההשמה, ומצד שני בני-הארץ רץ שראו במקרה-ומימכר עם הגרמנים מעשה גלותי שמפיל. ברנע שהתברר לאלה שה-תנועה אינה מתכוננת להסיק מסקנות מה-סתר שלה. התגבר בהם הרצון ליצור שיא בעצמם. היתה זאת, למעשה, הגבה ספונס-נית של יחידים רבים שפנו, ברוחם, עורף לתנועה, בסכרם ש"אין לה דם" ושפסקה, כחברותיה בזירת המפלגות, לעסק פוליטי קאני הסוחר בדיבורים, רוגע במעשים.

זאת היתה האחריות הגדולה של תנועת החרות, והיא עוררה את היצרים במערכת מ-מושכת ומתוכננת, מבלי שתהיה לה כל תכנית ברורה כיצד להסיח יצרים אלה לאפי-קים הגיוניים. ובניגוד לכושי של שיקספיר, אין היצרים רוצים ללכת אחרי שעשו את שלהם.

יום הששי האדום. האחראי הגדול השני הוא המנגנון הדימוקראטי של המ-דינה. דימוקראטיה אינה רק משטר בו שולט הרוב, והוא גם משטר בו ניתן למועט סוי-כוי ברור להפוך רוב בדרך של מאבק רעיו-ני חוקי. לאלפים רבים במדינה זו, וביחוד בקרב העורף, שוב אין ההרגשה שהדימו-קראטיה הישראלית נותנת סיכוי זה.

המיבחן הגדול (והמפנה הגדול) היה בימי מרד הימאים. חלק גדול של האוכלוסיה הא-רץ שהימאים מרוכזת דעת הציבור כמעט בשלמור-תה אולם הימאים הותקפו בכוח הזרוע (וב-אופן בלתי חוקי, כפי שקבע המשפט) ע"י מנגנון המדינה, שביחתם לא נכשלה היא נש-ברה.

איש ממנהיגי המדינה לא העריך אותה שעה — על אף האזהרות — מה עומק היתה ההשפעה הנפשית של שביחת זו. היא שיכנעה רבים שאין אפשרות לתקן מבפנים. לשנות מבפנים. יום הששי האדום בחיפה פתח בהתפתחות המסוכנת של הפגנת הכנסת, פצצת פנקס ומשטר החוקי. אמצעים משטרתיים, כמה שיצליחו כשלעצמם, לא

יספיקו לבלמה. יהיה צורך לחדש את האמון בחיזיון הדימוקראטיה הישראלית. המבוי הסתום. אולם רקע ציבורי זה אינו צידוק. רוח רעה מהלכת אימים בנוער העברי — רוח הטרור. והיא רוח הרתי-סכנות, לא רק מבחינה אחת.

אין לטפל בפצצות כאילו היו חומר הי-תולי. פצצה יכולה, לפעמים, להתפוצץ. מהי המטרה המצויקה, כיום, קרבן אדם? גדולה מן הסכנה לאדם היא הסכנה לחב-רה ולנוער עצמו. אם סבור אדם כי יש צו-רך במהפכה יסודית של יסודות המדינה או החברה, בשינוי כללי של כל הערכים, בי-חילופי משטרים — הרי דבר זה מחייב אר-תו למשהו. משהו זה איננו טרור אישי. יכול כל אדם לזכור "מחחרת" קבוצה של חצי תריסר איש שיכינו פצצה אחת וי-ניחו אותה. לאן דבר זה יוביל, אם לא ל-מבוי הסתום? על מי ישפיע — מלבד על המבצעים עצמם, הבורחים מן המאבק האמתי על דמות המדינה, לתוך מאבק פרטי חסר-סיכויים?

אין ספק שפעולות אצל ולחיי תרבו בי-שעתו תרומה היסטורית לגירוש הכובש הר-זר מתחום המדינה. אולם פעולות אלה לא השפיעו כמעט במאומה על המצב הנפשי ב-ישוב (ובמדינה שקמה מחוכו) ועל משט-רו. כי טרור יכול לפגוע בשלטון-כובש ש-אינו מעורה בקרב ההמונים. אין הוא יכול לחולל מהפכה ברוח ההמונים עצמם.

היעודד החדש. לא ברור עתה אם תצ-ליח המשטר הלוכח את קיומה של מחת-רת ולהביא לידי הרשעת חבריה בבית ה-משפט. לא ברורה כל עיקר גם פרשת המכתב-המסתורי שהודיע למשטרה, לדבריה, כי עומ-דים להטיל פצצה. אולם דבר אחד בטוח, פחות או יותר: המשטרה קיבלה אינפורמצ-יה מדויקת ומהימנה על הכוונה להניח פצ-צה במקום מסוים בשעה מסוימת, עובדה קטנה זו מטילה אור על צד אחד שאין להתעלם ממנו: עצם אפשרות הקיום של מחתרת במדינת ישראל. ישנם חוקים הקובעים מהי אפשרות כזאת בכל מדינה. לפי דעתי, גוזרים חוקים אלה גורדין מות על כל מחתרת במדינת ישראל.

יכולה לקום, אולי, קבוצה קטנטנה שת-בצע פעולה חרי-פעמים. יכול לקום ארגון פעולה גלוי, השומר בסוד את תכנון פעו-לותיו, במידה שהרבר דרוש ליעילותו. אולם מחתרת גדולה ולוחמת, בעלת הסתעפויות ציבוריות רחבות, כפי שהכרנו אותן בימי-ילדותנו, לא תיתכן בתנאים אלה.

במצב זה, כל פולחן המחתרת החדש חסר-יסוד מציאותי. אין הוא אלא תופעה של ברי-חה — בריחה מן האחריות הציבורית, בריחה מן המאבק האמיתי, בריחה מן הצורך לתת-תשובה רעיונית גדולה וכוללת לכל הבע-יות של האדם הישראלי. פצצה חרי-פעמית נגד תופעה חרי-פעמית אינה מעשה.

יתכן והתופעה כולה היא מחלת-ילדות של התעוררות חושה בקרב הנוער. משך ארבע-שנים שמר על אישיות מוחלטת כלפי המ-דינה וכל הנעשה בה. עשרות תופעות שר-נות, החל מכינוס הפלמי"ח וכלה בפצצה בי-משרד החוץ, מעידות כי האדישות נעלמת והולכת.

אולם שום יעוד חדש לא תפס, עדיין, את מקומה.

ב מ ד י נ ה

העם

נקודה חלשה בלב

אחת למספר חדשים מתמלא משרד החוץ הישראלי מרץ חדש כמו סוס עיף המריח את קירבת האורחה מקץ יום מייגע, הוא פותח בדהירה עליוזה. אלא שבמקום אורחה מריח משרד החוץ את התקרבותה של עצרת האו"ם.

העצרת בניו-יורק היא תמיד מאורע — לפי חזון לדימוסיה הישראלית. לקראתה מת-קבצים מכל כנפי הארץ לא רק מיטב המור-

דב יוסף עבודת אל-ימז לאו

חות של המשרד, גם מיטב המחשבות והתמ-רונים מגויסים למערכה. הצד הקומי של הענין הוא כי דוקא ההיס-טוריה הקצרה של מדינת ישראל מוכיחה שהשפעת או"ם על המאורעות היא אפסית. ישראל הפרה כמעט בכל מעשיה את הוראות או"ם. היא כבשה את רוב שטחיה הכבושים והחזיקה בירושלים בירתה על אף חמתו. יחסה לאו"ם דומה ליחסה של גברת לבחיר-לבה הראשון: חרף כל המריבות נשארת בש-בילו נקודה חלשה בלב.

אין, כמובן, כל רע בדבר. כדאי למדינה להופיע הופעה נאה בעצרת האומות, להתי-גונן במיטב הכשרון הספורטאי מפני נאומי מתקפיה. אף לשחרר מיליון ל"ש של פק-דונות ערביים כדי להשקיע את האלים הקנ-אים. האסון הוא רק שמשרד החוץ שוכח, תוך כדי כך, שיש לו גם תפקיד אחר: לנהל את מדיניות החוץ של מדינת-ישראל.

הממשלה או פיל או זבוב

לו נשאל אורח נורמלי לפני שנה כיצד היה מתאר לעצמו איש שהיה מעין סינסזה בין השטן ויוסף סטאלין, היה מעלה את דמותו של דוב יוסף. שיבתו לכסא שר ה-מסחר והתעשייה הוציאה או אנהה מלב רבים. אולם כשהתיצב השבוע לפני העתונאים, כש-הוא לבוש חליפה חומה ועניבה אדומה, ענד סמל מגיני ירושלים (בה שימש מושל צבאי בימי המלחמה), רחף על סיו מעין חיוך של טוב-לב. כי לא היה ספק שרוב יוסף יצא מני-צח מן המערכה: הוא חלל להיות נושא אי-דיאלי להתקפות עתונאיות. אחרי כשלוש ח-חרוץ של מתחריו, ביניהם פנחס לבון, הפך כמעט דמות מקובלת.

מתוך תיק עור שחור עצום, שהובא לפניו לחדר, הוציא ערימה משכנעת של ניירות שבאו להעיד על הישגיו. אולם את דבריו המענינים ביותר השמיץ כשהגניח את הגני-רות מידיה, הוציא מן השרולל את המספחת הלבנה האופיינית לו וגילה כמה מדעותיו הנוכחיות. היו אלה דעות שהסחיעו רבים.

אנשים מתים ברעב. משטר של קיצוץ דומה לרובה: הוא יכול לקלוע במ-טרה טובה או רעה. אין הוא מטרה למשק, אלא מכשיר לביצוע משימות — למבצת חומרי-גלם וכוח עבודה מבתי-החרושת המ-ייצרים שוקולדה לבתי-החרושת המייצרים מכונות. שום אדם רציני לא שלל את משטר הצנע כשלעצמו. הוא שלל את הפיקוח שהפך מטרה בפני עצמה, ללא קשר עם כל תכנית כלכלית שהיא, גרם לשוק שחור עצום.

עתה הפך דב יוסף נציג עיקרי של דעה זו. הפיקוח אינו נושא לעבודת אלילים, הו-דע. וכעדות לתכנון כלכלי חדש הביא שו-רת מספרים על יוזמתו בשטחים רבים — הדרכת משקיעים זרים (שכבר הקימו 461 מפעלים), ייבוא החיירים, מתן הקלות למפעלים המייצרים לשם ייצוא.

העתונאים חידדו איוניהם, ציטו למלים שתאשרנה את השמועות כאילו התקרב דב יוסף (וחבריו במפלגה) לנקודת-ההשקפה של הצינונים-הכלליים. ואמנם, הוא הפליט כמה מילות, אשר הארץ הפך אותן למחרת היום כבתים ראשית: "יתכן, שבכמה שטחים יוסר הפיקוח. אלא שהיתה זאת הודעה מסוימת. אמר השר: "אין לי צל של ספק שלו בי-טלנו את הפיקוח על המזון, היו אנשים מתים ברעב".

הצינונים הכלליים מסכימים לדעה זו. הם דורשים את ביטול כל הפיקוח, אך מוציאים מכלל זה צרכי מזון חיוניים וסחורות ייבוא. יתכן שהצטמצם המרחק בין דרישה זו ובין פתרון דב יוסף. נשארה רק השאלה: האם מספיק המרחק בין שתי העמדות למעבר של זבוב או של פיל?

מדיניות

אי הכיד באי

עיתון החדש אל-חטרי פתח במחול השמו-עות: כתבו הבירותי מסר כי משרד החוץ הלבנוני מחא לפני ציר אינדונסיה בבירות על שהרסובליקה הצעירה הכירה בישראל. רק שאל-חטרי שכת פרט קטן: אין לרי-טובליקה האינדונסית ציר בבירות או בכל מקום אחר בלבנון.

שגרירות אינדונסיה בטאקיסטאן צעדה צעד נוסף במחול השמועות-הכחשות: היא פרסמה הודעה, בה נדחו "כתבות עיתונות בלתי נכונות" כאילו הכירה אינדונסיה אי-פיעת בישראל. לכן לא היתה גם, לדעת שר-יריעת אינדונסיה בקאראצי, כל מקום למ-חאה לציר האינדונסי (הלא קיים) בבירות. בהודעה זאת הגיעו השמועות סוף סוף לבסיס של אמת: אינדונסיה לא הכירה ביש-ראל אבל ישראל הכירה באינדונסיה שזכתה בעצמאותה 17 חודשים אחרי שישראל זכתה בשלה.

כי ישראל היתה אחת האומות הראשונות שהכירו באינדונסיה, בי 12 לינואר 1950, וי-קיבלה כתשובה מברק תודה לבכי בממשלת הריפובליקה הצעירה, שאישרה בכך את עוב-דת ההכרה ההדדית — עובדה שאינה משמחת במיוחד את העיתונות הערבית והפאקיסט-נית, המוטרדת כבר במידה מספיקה בגלל ה-יחסים הלבניים הקיימים בין ישראל למדינה מוסלמית אחרת, תורכיה.

מנגנון

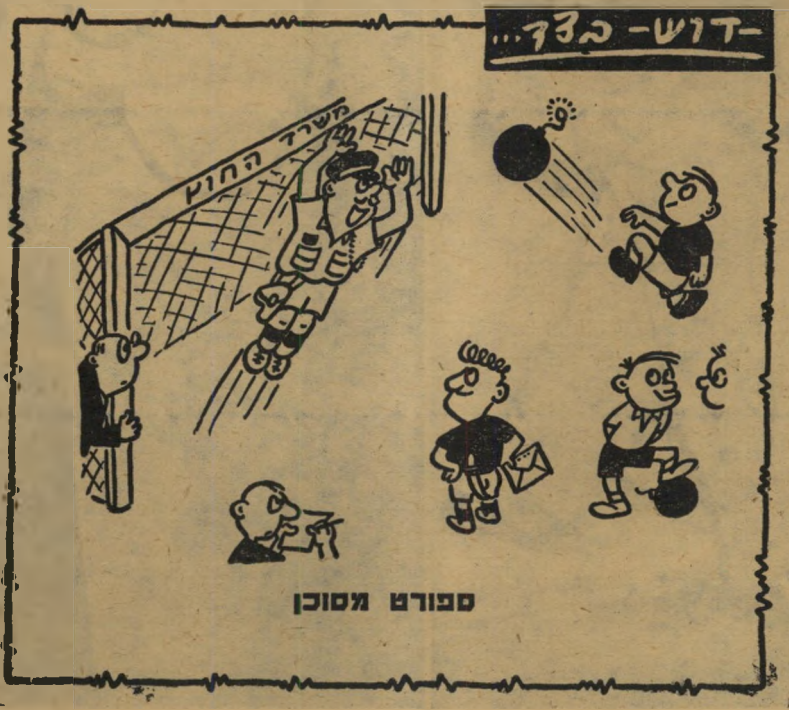
ידיים נקיות, בבקשה

למלכה הבריטית שומרים רבים — אחד השומר על החותם המלכותי, השני השומר על קופתה, אולם בין כל השומרים נועד תפקיד מיוחד ללורד-קאנצלר: תפקידו ה-חוקי הוא לשמור על מצפון המלכה.

בתפקיד זה משמש הלורד כתובת לכל אדם הסבור כי החוק גרם לו עול. איש כזה יכול לטעון, בשם דבר הנקרא "אקזיסט" (סעד שביוסר), כי במקרה עדיף הצדק על החוק היבש, אלא שהמחוקק הבריטי קבע סייג חשוב אחד: "האדם הבא לבקש סעד שביוסר, חייב הוא לבוא כשידיו נקיות". לאמר: אדם האשם בעבירה אינו יכול לב-קש סעד זה.

דב יוסף, שהיה עורך-דין מצליח לפני הסכו שרה-הנצע, אינו דומה ללורד-קאנצלר בריטי. אולם הוא השתמש, השבוע, באותו נימוק כששמע כי הסוחקים היצרניים דור-שים לבטל את הענשים האדמיניסטרטיביים

שני תנאים עקרוניים אחרים: אסור למבקש לאחר את המועד, והוא צריך להיות מוכן לתת טעד של יוסר לאחרים.

הבדיל: מי שבגיו פורקי עול, מצנן את הגיהנום לכל בני ישראל. אין לדרוש, קר בע בעל המאמר, מחסיד, שימשיך לראות את קחי השטן חרוטים בפניהם של המפא"י-ניקים, כשהם יושבים בחברת איש בעל ה' דרת פנים, כזה של רב איציה מאיר לוינ.

השני, כשצילום ריאותהם במחסנה. הסוד הסכני שמאפשר תפוקה כה גדולה, הוא ה' דיוק המקסימאלי בו מכונה זו, מינוגרף בלועזית, מסוגלת לצלם. המועמד לבדיקה נגרש עם הכנסו לתחנת הצילום על גבי כרטיס, המסומן במספר סידורי. לתוך תא

שנאבקה במרץ בכל הועדות אליהן נבחרה, נאלצה להמשיך גם בלילות בהכנת חומר והדפסתו. גבר היה מזמן נכנע לתנאים אלה, כתבת מטמון. האווירה התגייגית של טקס הפתיחה נעלמה כליל, ההתענינות הופנתה אל חדר הישיבות של ועדת השלום. מאחורי השלט ה' מצרי ישבו שתי נשים שונות בסכען: צוה נאבאראוי, אנוני יהודית שהתיימרה לדבר בשם מצרים כולה, על כל בעיותיה הפוליטיות והצבאיות, במקום לייצג אל נכון את היצורים המוזנחים ביותר בעולם לבד אולי מחלקים אחדים באפריקה הפראית. הנציגה השנייה הייתה סימפסית יותר: ד"ר דוריה שאפיק נציגת הארגון החוק ביותר במצרים, בנת אל ניל, עלת השפעה במטהו של נגיב. נאבאראוי הציעה מיד להעמיד על הפרק את שאלת פליטי ערב, נעזרה בקולות חברותיה מן המרחב, באומ ארסי, נוסח ה' ליגה הערבית, הטיילה בו אחר זו האשמה ככדות על ישראל.

ג'אן לאופמן מקבלת ברכת חניך מוסד "בנות ברית" על גבעה שטופת רוחות קרים

תהלה מסמון השמיעה מיד אחריה, נאום זהיר בו הסבירה את הקשיים של המדינה ה' צעירה בשיקום מאות אלפי עולים, הכירה את הזכויות של ערביי הארץ והחניוך הניתן להם, הציעה עריכת שולחן עגול בין היריבות לישראליות בארץ נייטרלית ובחסות הברית. הדברים שכנעו: נאבאראוי נאלצה, עקב מפלגה המובטחת בהצבעה, להסכים להצעה הישראלית, בקשה מהועדה שהות להועץ עם גורמים מצריים רשמיים, המריצה את ד"ר שאפיק לערוך מסיבה גדולה, להזמין אליה את נציגת ישראל, אבל לא העזת לפתוח עמה בשיחה. הישראלית לקחה את היומה לידיה, קרבה אל המצרייה, הראתה לה את תמונתה מודפסת בעתון ישראלי.

הספינקס החל מתחמם משהו: שאפיק שאלה כיצד מרשים לפרסם תמונה של אר' יבת, התשובה לא אחרה לבוא: "העתונות אצלנו חפשיית לפרסם את כל העולה על רוחה חוץ מסודות צבאיים. אין זה סוד צבאי שאות מקדישה את מרצן למען זכויות האשה". מאותו הרגע נעשה מצב הרוח מ' רומם ואינטימי, נציגות רבות בקשו הסב' רים על ישראל, גנרל איטלקי חשק בתאיר של חיילות צה"ל המהוללות ואילו התלק ה' מבדח של השיחה נסב על תעלוליו של פא' רוק באי ההומנטי קפרי.

העתונאים הרבים ששרצו במסדרוני אר' מון פרסמו מדי יום חבר רב, הדגישו את המהירות המסחררת בהן צועדות הנשים בעולם לקראת גבושן לכת מדיני מכריע, פרשו את וכות ישראל ערב כדוגמא לה' חלה נאה. העירה עסקנית חל אביבת ה' שובה: "לראות את נאפולי ולמות' זו אימ' רה גברית. הנשים ראו את נפולי ועשו בה היסטוריה".

העתונאים הרבים ששרצו במסדרוני אר' מון פרסמו מדי יום חבר רב, הדגישו את המהירות המסחררת בהן צועדות הנשים בעולם לקראת גבושן לכת מדיני מכריע, פרשו את וכות ישראל ערב כדוגמא לה' חלה נאה. העירה עסקנית חל אביבת ה' שובה: "לראות את נאפולי ולמות' זו אימ' רה גברית. הנשים ראו את נפולי ועשו בה היסטוריה".

בריאות פוטוגניות

בשקט, ללא התשכחות ורעמי הללויה

תהלה מטמון וד"ר דוריה שפיק בנאפולי הספינקס החל מתחמם

הרגילים, מתקדמת עבודת הרקולס שמש' רד הבריאות נטל לעצמו: בדיקת ריאותיהם של כל תושבי ישראל, מכונת ענק אפורה, לילדת שחודיה, בולעת בכל יום חול 250 איש, מציאה אותם לאחר רגע קט בצד

במדינה. טען השר: אנשים שנמצאו אשמים בעסקי שוק שחור, אל יבואו לתבוע טיפול שלפנים משורת הדין. ישאירו נא בקשה זו לאחריהם.

מה היה פסול? דוב יוסף גם לא הת' רגש ביותר כשיצאה משלחת של סותרים ל' התלונן נגדו בפני אבא, נתקבלה על ידי פנחס לבון. היה זה שיא של מערכה ציבורית מתוכננת לביטול הענשים בעלי השם הארוך, הגורמים לסגירת מפעלים ולשלילת הקצבות חמרי-גלם מבלי שהנאשם יובא בפני בית' משפט סדיר.

העונש מוטל על ידי ועדה של 3 ספקידים, שאחד מהם הוא עורך-דין. ועדה זו נותנת לגנאשם לטעון לעצמו ולהביא עדים. אולם אין לגנאשם הזכות להיות מיוצג ע"י עורך-דין. החלטת הועדה קובעת, אם כי ישנה ועדת-ערעורים, המורכבת משלושה ספקידים גבוהים מאר. טוען השר: משך שנה של' מה קיבל רק שתי תלונות שנעשה עול לאדם חף מפשע.

הפטנה העיקרית של הסותרים והיצרנים (פרט לאידיאולוגיה ציונית) היא כי אין יחס בין גודל העבירה וגודל העונש. דוגמה: אדם שקיבל הקצבת שור לשם ייצור נעלי לדים, ייצר 400 זוגות בהאתם להוראה, הש' תמש בעודף כדי לייצר 8 זוגות נעלי-גבירות. חצי הקצבתו החצי-שנתית נשללה ממנו. דוגמה שניה: סנדלר קיבל הקצבה לייצור נעליים אורטופדיות, ייצר 320 זוגות כאלה, השתמש בשאר העור לייצור 38 זוגות אח' ירם. התוצאה: שלילת שתי הקצבות מל' אות.

היצרנים סבורים שבית משפט סדיר היה מחליט, במקרים אלה, אחרת. דוב יוסף סבר אחרת. לאחר שאחד מקפידיו נתמנה, הש' בו, שוטט שלום, שאל יוסף: אם עכשיו הוא בסדר, מה היה פסול בו קודם לכן?

נשים חברות המרחב

ספק אם יש אדם שיוכל להצביע על יותר משני אישים במדינה המסוגלים ב' כח השפעתם ופופולריותם להביא איפעם לחתימת חווי השלום בין ישראל וערב, האישים: דוד בן גוריון, משה שרת, ח' שבת אחרת: תהלה מטמון, אשת רופא תל אביבי ועורכת בטאון האשה במדינה, השווה בנאפולי, איטליה, כנציגת ישראל בקונגרס "הברית בין לאומית לנשים". לצלילי שיר ניאפוליטני ועל טהרת המין החלש נערך בארמונם של מי שהיו מלכי איטליה, טקס הפתיחה החגיגי, שסימנה "שויון ושלום" לא הצטיינה במקורותיה, הכריזה כרות תעמולה קומוניסטית. אך למ' רות השלט לא הופיעו כל נשים מברית המועצות, נכחו רק נציגות ארץ קומוניסט' סית יחידה: יוגוסלביה.

כדי לרכוש את אהדת המדינות הרבות, ה' ביאו עמהן 200 הצירות חמר תעמולה רב, סורוהו על ימין ועל שמאל, נעזרו במנגון

שיא ההצלחה ברשימה, היה המשפט שהסביר לקוראים כי אילו היה ידוע שהרצל כשר, היו משפחות אדוקות רבות עולות ארצה לפני 20 שנה, ניצולת מהשמדה ב' פולין.

צימר, שנוסף על חסידותו הוא, כנראה, גם עתונאי מנוסה, ידע גבול, לא הודה במ' קוריות משפט היסטורי זה, נזהר, יחס אר' תו לחסיד אחר, אלמוני.

מוסדות רבע מיליון למה

הבמה הייתה מקושטת בדגלים, הוקמה על גבעה קרחה ושטופת רוחות קרירים. אפילו בחדשי הקיץ החמים, ילד בן שמונה סיפס עליה, ניגש אל האשה שישיבה במרכזה, הגיש לה זר פרחים, אמר באנגלית רצועה: "קבלי את תודתנו הלבבית על כל מה ש' עשית בשבילנו". ג'אן לאופמן, אמריקאית ונשיאת ארגון בנות ברית בארצות הברית, חייכה, ענתה כי היא מקבלת את התודה. "כל מה שעשית עבורנו" היה איסוף רבע מיליון דולר בין חברות הארגון היהודי הג' דול ביותר בעולם, לשם הקמת בנין חדש למוסד המיוחד במינו הקיים בארץ. הילד למוסד הפרחים היה אחד מחניכי אותו מוסד, שריפא במשך שנות קיומו מאות ילדים מן המחלה הקשה ביותר לרפוי: מחלת הנפש. קצין ס. ס. הורג, כאשר אדם שומע את המונח "מוסד סגור לילדים" הוא רואה בדמיונו בית סגור המיועד לעבריינים צעירים, לבעלי מום, לילדים לקויים בשכלם או מפגי רים. אבל חיים או משה הקטן, הנמצא במר' סד, הוא לכאורה ילד בריא, שכל מחלתו נעוצה בזה כי, דרך משל, ראה איך קצין ס. ס. הורג את אמו. פרט לזה הריחה בריא בהחלט, רק נפשו חולה, והוא אף אינו יודע זאת.

מוסד בנות ברית לילדים אלה, שהוקם עם הגל הגדול של יתומים שהגיעו ארצה לפני עשר שנים והידועים בכנוי ילדי סהרן על שם תחנתם האחרונה לפני הארץ, מספל ב' ילדים בעלי תסככות נפשיות. הבחנה מתמדת של הילד, יצירת יחס חיבה בינו לבין מחנכו, שמוש בשיטות פסיכו-אנליטיות, עלולים ל' רפאו, לעשותו חבר טוב בחברה. מוסד ב' מרכז העיר, שעבר, בשעתו, מטר הפגזות, והצד מלהכיל יותר מרבע ממספר הילדים היושבים בו כיום (40), לא היה תנאי מוקדם חיובי לרפוי. אבל על אבן-הפנה, שהונחה השבוע בקרבת בית וגן, ייבנה מוסד למופת שימשש מקום מגורים גם לילדים וגם לחניי כים. הסכום של רבע מיליון לירה, הנראה קצת מופרז למוסד שיכיל בסך 100 ילד, למעשה מוצדק בגלל אופיו המיוחד במינו. למוסד כזה ררושה, פרט לסכומי כסף גנר' לים, גם התמטרות המלריכים, החיכיים לא. הוב את תניכיהם כאילו היו ילדיהם שלהם. פגינה זוקס, "אם" המוסד ישיבה בעת טקס הנחת אבן הפנה בקרן זויה, בכתה כמו אמא רגשנית, בעוד בעלה ד"ר יהודה נשבע להמשיך בעבודתו ברסוי הילדים. (המחדש בעמוד 10)

המכונה, נכנס הנבדק בלוחית כרטיסו זה, המצטלם ביחד עם ריאותיו על חתיכת פילם קטנה. טעות בזהות החולה, נמנעת על כן מראש. הצילום המקורי אינו תופס יותר מ'20 מלימטר מרובעים, ניתן למרות זאת להגדלה מדויקת ביותר, היכולה להראות סיי מן ועיר ביותר של התחלת מחלה.

ערב מתישב האחראי על המינוגרף. יחד עם הרופא התורני, ליד מכשיר ההג' דלה, מציג סרט של שעתיים, שכל תוכנו ריאות. אם מתגלה סימן מחלה באחד מ' צילומים, מוזמן החולה למחרת לביקור שני, בו נערכת בדיקה יסודת יותר ומוחלט על טיפול.

מקשה על פעולת משרד הבריאות, בכי' צוע המשימה הגראית פשוטה למראית עין, הנפש היהודית: אין הקהל נוהר להבדק. תושבי הארץ שאחוז חולי השחפת שלה הוא גדול, מבכר לא לדעת, אם נמנה הוא על הנפגעים. סדר עריכת הבדיקות היה על כן משונה: בשונה שעברה נבדקו בדואי הנגב, ערביי יפו, כל תושבי בתי הסוהר ובתי חולי רות, ילדי בית הספר. בתור גוף נוסף שאפשר להביאו במאורגן לבדיקה, הובאו בזמן האחרון פקידים המושלה.

על מנת להכניס בעתיד כל תושבי ישראל לאחר מארכעת המינוגרפים הפועלים ב' ארץ, הצטרכו להמציא תחבולה חדשה. המ' כונה, שגובהה שני מטר ומשקלה כטון, נ' הפכה לניידת. אמבולנס, שהותקן במיוחד לצורך זה, יסיעה לכל פינות הארץ. כרוז חדש יקרא לאנשים להתייצבות בפני קרני הרנטגן.

עיתונות הרצל. להבדיל

קוראי הקול * המעטים, הועמדו הש' בוע בפני חידה: ברשימה ארוכה, שתוכ' זה היה התקפה כמעט מסורתית על איציה מאיר לוינ, נתקלו במשפט, בו הופיעו שמו בנשימה אחת עם שמו של זאב בנימין הר' צל. בסוף המשפט התנשאה המלה "להב' דיל". פתרונו, לטובת מי הוכנסה המילה, היו למחבר המאמר, א. גיטלין, שם עטו של עורכו הראשי של אותו בטאון, אורי' אל צימר, העושה באמריקה.

הרשימה, שהוטסה מגיו יורק, כנראה מיד עם התדע דבר התפטרותו של שר הסעד ל' שעבר, הוכתרה, באזוני שר הסעד המתפ' טר', באה כנראה להזהיר את איציה לא לח' זור שלישיית על חטאו של התישבות ליד שולחן אחד עם הציונים הטמאים, לאחר ש' קם ממנו ערב ימי החג. מוסר ההשכל ש' עורך הקול הסיק מהשתתפותו של איציה בממשלת "הגויים" היה פשוט, מצא ביטוי למופת בצילום שנעשה בשעת ישיבת ממ' שלה, בה נראו פניו החסידים של השר מ' תחת לתמונתו של בנימין זאב הרצל, ל' * עתונת היומם של הפלג הקיצוני, המקורב לנטורי-קרבא של פונעלי אנות-ישראל.

ש ו פ

לפני 2397 שנים בדיוק, חתת שמש שלא להטה פחות מהיום, נכנסו כמה עשרות פועלים שזופים, לבושים בגדי עבודה פשוטים, לחצר בית המקדש בירושלים, שהוקם זמן קצר לפני זאת בשנית אחרי שיבת העם מגלותו בבבל. מצוידים בכלי עבודה פרימיטיביים, החלו הנגד רים שביניהם לחתוך עצים, להקציעם, בנו כמה גבוהה, ועליה מספר ספסלים וכסא אחד רם יותר. מן הצד עמד יהודי בעל זקן, נצח על הפעולה, הלך הוראותיו. המנצח היה עזרא, והוא הכריז את הנגרים שהועזו בחום היום של ה'16 להודש תשרי, להזדרז ולגמור את העבודה עז הערב.

בבוקר יום המחרת, השני לחג הסוכות, החלו נזהרים המונים לאותה חצר מקוששת, להיות צדים לחידוש מסורת עתיקה מלפני חורבן בית

בשיפורות. מדי פעם היה המנצח על החגיגות לרכוב על גבי מכונת משא מקוששת) נוהג את וקבוצת חוגגים תימנים הרימו את קרנות האילים שבידיהם. שפתי התוקעים אחזו בשופרות, קול תקיעה גדולה נשמע בהרציון. מעמד "הקהל" ההל.

במקום מדר, חזן. ברפובליקה הישראלית החילונית, נמסר תפקיד הקראאה לבעל קריא כדרני הפועל חבשו כיפה לכבוד המאורע. חיילי צה"ל

ובמזלתיים. מאות מאות הם באו מן המעברות ומכפרי העבודה בפרוזדור ירושלים ובסביבות העיר. בשבילם לא היה זה מאורע של מהיבך: המעמד המחודש אחרי אלפי שנים לבש את כל הוד התורה, וחגיגות הדורות הקדומים, ומי שאומר חגיגות אומר שמחה: וכיון שכלל שיגבר הרעש תגבר השמחה, הביאו אתם את הכלים המוסיקליים הרועשים ביותר: פתי גפס ריקיע, לקול מיקצבם החזונוני התנוודו רוקדים צעירים וזקנים, וקענו רגליהם על האדמה הקשה. הריקוד, מוסיקליים המקנוליים היה רחוק מלהיות עברי עד השיבה ולקחה ישר מספרי הקודש.

זררות בקטמון

הידוש מסורת ומנהגים מימי קדם שתלה אותו משרד הדתות עמד, הד"ר שמואל זנוויל כהנא, יוצא גיטו וארשה, בעל רעיונות ומעוף. הוא הוציא רשימה כתובה בהגיון רב והתחשב בות בעובדות (עד כמה שלא הפריעו לתכניתו) ניגש לחידוש מעמד "הקהל".

כ-5000 התאספו בירושלים. הקהל היה מורכב בראש וראשונה מחברי תנועות הנוער הדתיות, שהם הנהנים הראשיים מזריקות הדם שניתנת לדת נחלשת, ממבוגרים החרדים עד כדי הליכה לבית כנסת פעמיים שלש בשנה ומתימנים, שהיו היחידים שששו את שמחת החג מקרב לבותיהם. יותר מהנוכחים, בלסו הנעדרים. מאה שערים ההרימה את ד"ר כהנא, ולא דוקא משום ש" ועידת אגודת ישראל חלה במקרה באותו יום. לדעתם, הזדהה המעמד עם פולחן עבודת אלילים; פרסמו לכן כרוזים שאסרו על כל יהודי חרד להשתתף בו. התנגדות זו לא היתה חדשה; היא באה לביטוי כמעט בכל פעולה דתית בעלת אופי חדש שמשרד הדתות משתדל ליצרה משרידי ההוכחות שנשארו עד היום על קיומן בעבר. פחות חריפה היתה עמדת הכלי-דתיים, שהח" בטאה, לכל היותר באירוגייה, שמצאה ביטוי במונח חדש: מסורת סינתטית.

רק מספר מצוות: אסור הכניסה לשטח בית קברות, האסור לשאת אישה גרושה. המציאות האכזרית של חיי עם שחי אמנם בפזורה, אך לא הסכים להתבולל, חיבה ויתור על עממיות, על שמחה וגיל.

המעמד המחודש. קבוצות התימנים שי באו על גבי מכוניות משא מכפרי העבודה הפזורים בדרך העולה ירושלימה, התקהלו על מגרש הספורט הרחב בשכונת קטמון הירושלמית, ישבו במעגלים, רקדו ויקודים וליוו אותם בתזמורת פחים, הוכיחו במעט את העבר הרחוק. אף אם הצלחתו של משרד הדתות היתה רק חלקית בביצוע מעמד הקהל מחדש בשנת 1952, הוכיחו הם, כי העיקרון לא היה מוטעה.

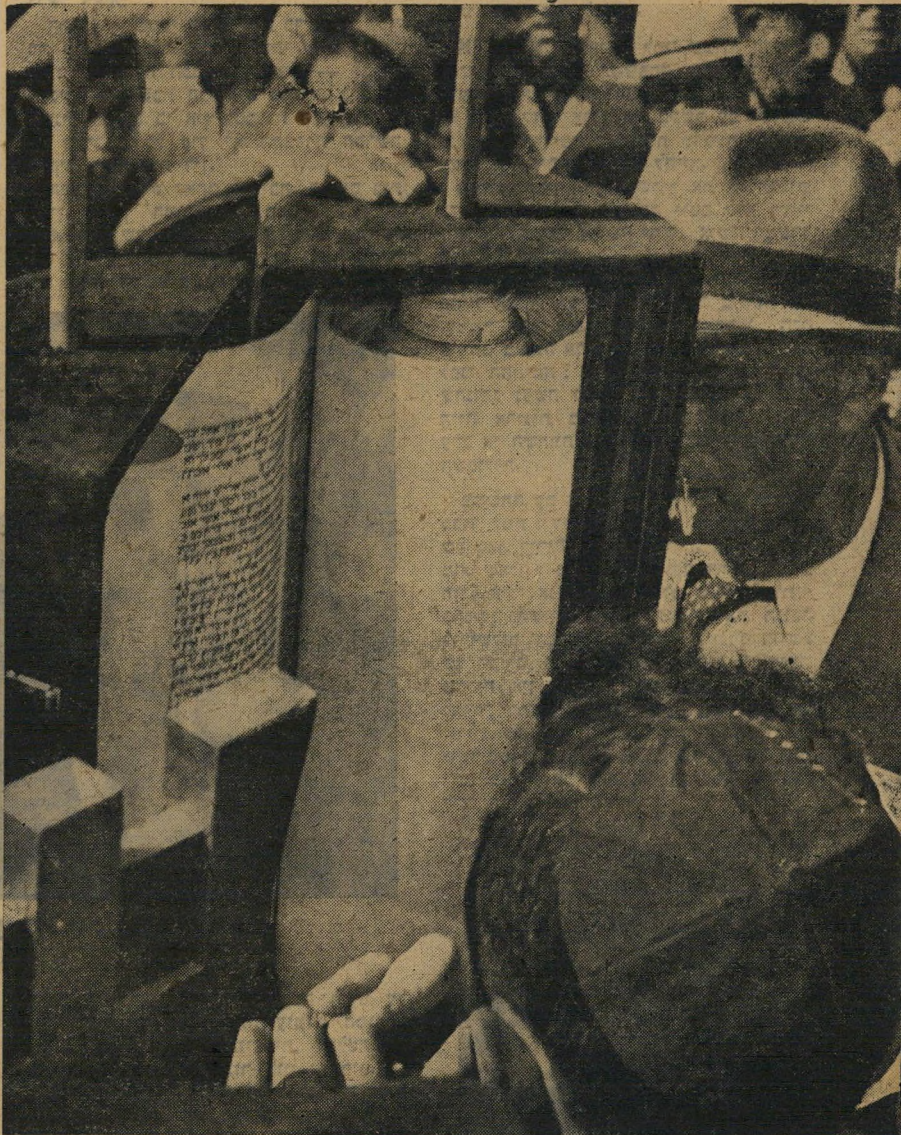
לא מעטים הם האנשים הדתיים בישראל היום, שהבינו כי העתיד הדתי של ישראל החדשה אינו טמון בחצרותיה הצרות של מאה-שערים הירושלמית. ערכי הדת, ששמרו בצורתם הזאת על ליי כוד העם בפזורה, אינם נראים עוד בעיני אנשים אלה, כמסוגלים להמדי שיך למלא תפקיד זה, ובודאי לא כאמצעי משיכה לנוער העלול לפנות עורף לדת בכלל. מאחורי השלש של

התורה השכילו להכניסה לחוקיה. מעמד זה נק' רה "הקהל".

ללא בולר. המצוה שפקדה על קיום ה"הקהל" נמצאת בספר החמישי שבין חמשת ספרי התורה: "ספר דברים", בו פקד משה על העם להתקהל בכל חג סוכות שחל בגמר כל שנה שביעית, שנת השמיטה, ולשמוע אל חוקים אשר צו לחיות על פיהם.

בהעדר בית מקדש ומלך, נשכח המנהג בפזורה. חוקים מאובנים יותר חפסו את מקומו ואת נוקם החגים המקוריים והבריאים. מחסור בריי רה אחרת מלאו תפילות מונוטוניות את מקום הקרבת הקרבנות המעניינת והמשעשעת. חגים, שאופיים היה עממי ביותר במקוריה, הפכו אפורים, משוללים כל שמחת המיזנים וחדות חיים, שפעם היו מגמתם העיקרית. לכוהנים נשארו

קדש. על הבמה עלה המלך, קבל מידי כוהן ר תורה. כששני כוהנים מחזקים לנגד עיניו הגליל הפתוח, החל המלך, יושב על הכסא ויחד שהוכן לו, לקרוא בקול מהתורה. המון ג שהצטופף בחצר הרחבה, הנשים שפטפטו לילדים שצרחו, השתתקו לשמע קולו. המלך א באזניהם פרשות מספר "דברים", חוקים ויוו את חיי יום יום שלהם, ושהם עצמם ברור לא ידעו לקראם. המעמד היה רציני, קרב האדם שהשמיע קולו מהבמה הרמה, אל רועים, האיכרים והרוכלים שעמדו לרגליו. בין תר, שמעו מפי המלך, אותו יצור נעלה שרור ככולם רק שמעו עליו, חוקים, שהגבילו את טטונו, הוכיחו להם כי אף הוא רק בשר ודם, מר ונופל לפי רצונם. העם נהנה מהצגה זו מאה להוכיח את מידת הדמוקרטיה שכוהבי

מק צועי, מבית כנסת ירוזון. לסופר-חוקי סופר כי זהו צאצא המלך דוד — דור 77. נאו בקבוצות גדוהות לרבנים (למטה) וזיקדים (שמאל): שגל תפאורות

חינוך

שבע עצות

בין קציני משטרת התנועה מתנהל כיום ויכוח רציני: האם מסעי התעמולה לבטחון בדרכים, כגון עברייני התנועה, אבירי הדרכים, גרמו להתעוררות בקרב הצבור? עקומת הסטטיסטיקה של תאונות הדרכים לא יורה

ער התביעה סאמי ג'ראיסי הכנת חומר...

באופן מכריע, אולם יש הטוענים שעדיין מוקדם להציג מסקנות. בנוקדה אחת כולם תמימי דעה: האזרח יהודה חיותמן מלא את חובתו.

לפני חצי שנה פנה חיותמן, איש עסקים תל-אביבי ותיק, מפיץ רדיו פיליפס, בהצעה מקורית למשטרה: ארגון תחרות כלל ארץ צית לנוער, שהזמן לשלוח הבורים, שירים, סיסמאות, ציורים על הנושא זהירות בדרכים. לזוכים הובטחו פרסים יקרי ערך, בין השאר: 2 תעודות של המלחה העממי. כל ההוצאות, כולל פרסום, על חשבון יוזם הי תכנית. המשטרה קבלה הצעה זו בהתלהבות. שד בככר מגן דרך. תוך חודש הוצף מטה המשטרה בלמעלה מחמשת אלפים מכתבים. ענין בחירת הזוכים הפך לבעיה טכנית חמורה. אולם יהודה חיותמן הוכיח שוב את מלוא מרצו: תוך שבוע ארגן ועדה שופטים. העבדים בסך שלושה ימים עד שנקבעו הזוכים.

אלפי המכתבים כללו, בין השאר, הצעות מקוריות למדי ממומחי התנועה הצעירים: תלחות של אדום מעל ככר מגן דוד בתל-אביב עם לוח המציון שהאיש נהרג בתאונת דרכים, למען יזהרו הנהגים, תהלוכת דמו יות לבושות הכריכים ונושאי לפידים בלר לה (ללא ירח) לאורך רחוב אנלבי, הפירת מנהרות לאורך עשרות קילומטרים מתחת לפני הערים הראשיות. אמר יהודה גיא, ראש מחלק התנועה במטה הארצי, אב לילדה בת יום אחד, נבון משפע העצות שהומי טרו עליו: "בקרוב כבר תשיא לי גם בתי עצמו בעניני תנועה".

השבוע ניתן התגמול לילדים: עוזר מפ' קח מחוזי יגאל מוסינזון, קצין ליחסי צבור במשטרת ישראל, נצה על טכס חלוקת הי

הארץ

... החליטה אמש מועצת העירייה בע' שרת קולות הקואליציה נגד 9 קולות הקואליציה... (ידיעות אחרונות)

אברהם נחמן, תל-אביב היד הימנית נגד היד השמאלית.

אני אנו, ציוני אמריקה, רואים את עבודתנו למען ישראל כפילנתרופיה... אמר הדי"ר מילר (הבוקר)

יגאל ארנון, ירושלים האמת הערומה?

פרסים לזוכים, שהתקיים באולם אוהל, כי הקדמה להצגה חסמבה.

ועידות

ללא יוצאים מן הכלל

לשון נוצרת מאלית. חוקי השפה אינם מתוכננים, מכילים יוצאים מן הכלל רבים העושים אותה לרוב מסובכת ביותר, אף על פי שיש בה תמיד הגיון מסוים. הדרך הנוחה ביותר ללמוד לשון היא להשתמש בה משחר הילדות, כי למידת שפה זרה הוא ענין קשה ביותר למרבית בני האדם.

אין פלא איפוא, כי האדם שאף מאו ומ' תמיד להמציא לשון קלה, פשוטה, ויחד עם זאת עשירה, שתשמש את האנושיות כולה. עשרות רבות של שפות מלאכותיות הומצו או בהיסטוריה, רובן מסוף המאה התשע עשרה. אולם רק אחת מהן, אספרנטו, שיוצרה היה ד"ר ל. זמנהוף, בלשן יהודי פולני, זכתה להצלחה מה. הדקדוק הוא פשוט, אינו מכיל כל יוצאים מן הכלל. השפה היא קלה ללמוד, נשמעת כאיטלקית. למרות הכל לא נפוצה הלשון בעולם. נש' ארה שבעונים של מעטים. שבבוע שעבר הת' כנסו כמה מאות. משוגעים" ישראלים כא' לה לוועידה ארצית בחיפה. באם רצו קור' אי ועורכי העולם הזה לכרך את צירי הי ועידה בחיפה בלשון הבין-לאומית, היו שולחים להם את המברק הבא:

La leganoj kaj la redaktoroj de la selajne Haolam Hazeh esprimas al Esperantistoi de Israelujo la ilian plein bonajū gratulon pri la okazo de la 3-a konferencio landa de la ligo Esperanta.

רב, אנשי החוק שנכחו במשפט התרשמו מן הנוהל הסדיר.

יכול התובע לערער על מסקנות השופט. אולם השופט צלטנר חסם את הדרך דוקא בשטח חיוני זה. הוא אמר שהוא מאמין לעדויות ההגנה. ושום בית-משפט, הכפוף לחוק האנגלי, אינו מוכן לערער על אמונתו של שופט.

החברים הדתיים בקואליציה לא יכלו ל' הסתפק בחוות דעת משפטית זו. הדבר הובא לישיבת הממשלה, הממשלה החליטה לתת הוראה להגיש ערעור. אולם בעיני רבים תהיה זאת פעולה פורמלית, כמעט: מול הערעור ניצב ה"אני מאמין" של השופט.

עצמות בצונצות

לפני כארבעה חודשים ברחה נערה ערבייה, רוזטה החה (14), ממוסד היתומים האפסייה, ספרה על המתרחש בתוך המוסד לאחר מ' קרובה (העולם הזה 769). היתה זאת תתי' לתה של תגלית פרשת אימים אשר זעזעה את הצבור הרחב, הגיעה את השלטונות לנ' קוט בצעדים משפטיים נגד מנהלת המוסד דלאל ראסי.

התובע המשפטי הקים לשם כך ועדת חקי' רה מיוחדת אשר נאספה לשתי ישיבות בל' בו: הראשונה הכנת, השנייה - לברור הענין - לשלכת הברירות בנצרת. בישיבה השנייה הוחלט כי אין בסמכות פועדה לנהל כל חקירות, כל עוד לא התבררה הפרשה חוקית בפני בית דין.

השבוע, חודש לאחר הישיבה, התכנס בית הדין בבנין המוסקוביה בנצרת העילית, בראשותו של שופט השלום משה עצינוני. עם תחילתו ניכר כי משפט זה שונה ממש' פט רגיל. העתונות הקדישה לפרשה מקום

הנאשמת דלאא ראסי עוזבת את אודם המשפט על מכות וכו'...

ניכר על דפיה, בעיקר בהתקפה רבתי על מנהלת המוסד. מצד שני, עומדת המנהלת תחת חסות הכנסיה הנוצרית, נמלטה עם הגולים הראשונים למגור סנט קלאריס.

דינאר וחצי זהב. דלאל הופיעה בבית המשפט בלחית שתי נזירות ונציגו של הי' מוטרן (ארכי-בישוף) יוסף לחם, ישיבה בין מלוחיה כשהיא משחקת בלי הרף במפתח נחושת שבידה. לבושת שחורים, פזולת, הקשיבה לקריאת האשמה, תחילה בעברית, אחר בתרגום ערבי. לא פחות מ'27 סעיפים היו בכתב האשמה, ביניהם אחד המדבר על החוקת מטבע זר (דינר וחצי זהב). בית המשפט היה מלא אנשו כמורה, קציני משט' רה, קהל סקרנים, אשר הקשיבו במתיחות לדברי, התובע, יוסף בהלול, גבה קומה כחל עינים, רך דבור. לאחר שהכריזה הנא' שמת כי איגנה אשמה, הוסיפה: "אני אם ומחנכת את ילדי שיהיו אנשי תרבות. רק בשעת הצורך הכיני אותם, אין אמא מכהה את ילדיה באש".

אולם התביעה התכונה לערער הצהרה זו, הביאה, בצעד ראשון, שני עדים: השר' טר יהודה לבקוביץ, אשר מסר עדות טכנית, ופאתולוג המשטרה שהעיד כי בדק צונצות שהכילה 57 עצמות ילד, שלא יכול לקבוע בדיוק כיצד מת. אך העד העיקרי היה גבר ערבי נאה, סאמי ג'ראסי חניך אנגליה, שא' סף בעצמו את רוב פרטי המעשה, עוד טרם החלה המשטרה לטפל בגברת דלאל.

דרכי-חיים

כבוד למת

משפחת סאעט עתה ארצה מעיראק עוד לפני שהחלו העונים הכבדים להקויר את שמי המרחב, בחירת הסאעטים ברמת גן כמשכן קבע היתה מוצלחת מכל הבחי' גות. בכסף שהביאו עמם שכרו דירה נאה, דאנו שכל אחד מבני המשפחה יסתדר בעצ'ו דה מתאימה.

אסתר, בת העשרים לא הרחיקה לא לכת, נחקבלה כפקידה במשרד בית החרושת כתב, מרחק עשרים צעד מפתח ביתה, נתחבבה על מכריה בשל אופיה העדין. הזמן חלף בקצב הישראלי המסחרר. אסתר הכירה את עזרא ברוך, סוחר-תייר ונתין בריטי המתגורר ב' לונדון. ההיכרות לבשה צורה מוחשית יותר משהחליטו להנשא. החלו בטיפול המתאים בניירותיהם. עזרא שידלה לפני הנסיעה, לותר על נתינותה הישראלית, להכלילה בדרכונו הבריטי. אך אסתר סרבה, ביכרה להמתיך זמן מה, לנסוע בדרכו של מדינת ישראל ואתו היתה גאה לשאת.

אין קשר. הפרידה, לפני שמונה חודשים, היתה קשה לבני המשפחה שהורגלו איש לדעהו בעתי שמחה וסבל, אך אסתר הבטיחה לא לנתק לזמן ארוך את הקשר עם ישראל. נבואתה התקיימה במסיבות טרגיות: מחלה קצרה וממארת שמה קץ לחייה.

בינתיים הכין הבעל השכול את כל הדרוש כדי שארון אשוח המנוחה יוטס ללא דיחוי לישראל, נתקל בקושי יחיד: אישור משרד הברואות בקריה.

עם התקבל המברק מלונדון, טרה דוריס, אחות אסתר, למשרד הממשלתי ביקשה את תחיתמ נתן אופרי, הפקיד האחראי. הלה תתיחס בהבנה אך הסביר שיש תהליך הכרחי לפני החתימה: אישור חברה קדישא, טען שהנוהג נעשה לאחר כמה מקרים של הש' היות ארונות מתים בשדה התעופה בלוד עקב אי השתוות בין החברה לבין המשפחות השכולות.

פגישתה עם איש חברה קדישא לא הוסיפה כבוד למת: דוריס נתבקשה מיד לשלם סך של 500 לירות עבור הקבורה. האחיות נדה' מה, שאלה: מדוע אתה נוקב דוקא בסכום הזה, אולי אני מוכנה לשלם 4000 לירות? בהמשך השיחה ביקשה לקבור את הגופה בירושלים. הפקיד הפנה אותה לחברה קדישא של הבירה, הסביר ששתי החברות הן אוטר' נומיות, אין ביניהן כל קשר מסחרי, לא אבה להאזין לתחנוניה, כי הענין דחוף ואין אפ' שרות טכנית להגיע לירושלים באותו יום ששי בשעה 12.30, להתדפק על משרדים סג' רים, בקשה אך ורק את החתימה הדרושה לשם הבאת הגופה.

הפניגור נימר הווארי ברק בשעת הצורך

האיש האדיש לא ענה, סיים את הויכוח בנענוע ראש שלילי ומקפיא. מקומכם ברחוב לילינבלום! קראה האשה המרוגזת, נאלצה לחכות ליום ראשון, לסדר את הענין בירו' שלימים.

על קיר המשרד התל-אביבי של חברה קדישא נשאר תלוי ללא שינוי השלט המאובק המסביר בין השאר לכל הנוגעים בדבר, כיצד להשמר מחילול גופת המת בשעת ההלויה.

מלחמה ושלום
שלום, שלום ואין שום

תחילה הופיעה כותרת קטנה בעתונות:
גברו הסיכויים לשלום בין ישראל ומצ

של במת הבעיה הארצישראלית. המחזה
כנראה יוצג גם הפעם, ללא כל שינוי בנוסח
או במישחק.

רצח על גדת הנילוס

מולאום אחל (סגן משנה) עבד אל-קאדר
טאהא היה עיף; זה שלושה ימים שלא הס

רצח הקצין טאהא (ציור אל-אתנין, קהיר)

ביקור למועדון האחים

יניות העיקריות - ישראל ומצרים - אדי-
שוקטות.

על אשר, באמצע השבוע שעבר, הקדיש
קול ישראל, בחוכניתו הערבית, את תשומת

למרות כל זה, סיכום הקריין, בוא יבוא
השלום עם מצרים. תכסיס סוריה, שהצליח

לא היה ולא יהיה, כעבור יומיים הש-
מיע גם הצד השני את דברו: במאמר גדול

לסוריה היתה זו הודמנות להשיב להאש-
מות קול ישראל. בשידורו העברי הודיע קול

משה שרתוק (כרוב השינויים שחלו מאז
קום המדינה אין שינוי שמו של שר החוץ

מוכר על ידי רדיו רמשק) הודיע כי ארצות-
הברית יכולות להכין שלום בין היהודים

העורבים. יתכן כי צדק, אך מה טיבו של
שלום המבוסס על כפייה? כיצד יכול להת-

קיים שלום שאינו בנוי על הסכמה הדדית?
היו אלו שאלות הגיוניות ושקולות ביותר.

ארצות הברית

בישראל גושים ברעב

ד"ר ארתור מיכאלסון הוא יהודי מלוס-
אנג'לס המתחרה, לרוב בהצלחה, במנהיגי

הנוצרי, באחד הרובעים היהודים של לוס-
אנג'לס. בית הכנסת הוא בית קטן לבן

אף על פי שמוסדות יהודיים מתעלמים
כליל בקיומו של ד"ר מיכאלסון, חוגים נוצ

הגוריה נקובה כדורים. אותו לילה
לא יכלה כרימה להרדם. בעלה הבטיח לחזור

בשעה שמונה ומחוגי השעון בכניסה הצביעו
על חצות - וטרם שב עבד אל-כרים. לבסוף

השכם בבוקר דפקו שני גברים על דלת
בייתה. הם הציעו את עצמם כקציני משטרה,

בעוד עמדה ושוחחה עם שני הקצינים, הר-
פיע חייל שרץ לכיוונם, מיוזע ונרגש; היה

זה משרתו האישי של הקצין עבד אל-קאדר,
התייחס, הבכיר, הם הרגו את הבטי ביריות!

היה ב-14.3.1952. פארוק הוא האשם. ארבעה חודשים
ועשרה ימים לאחר רצח אל-קאדר טאהא עלה

הגנרל גיב ללשטון. עם עלייתו נודע ברבים
כי משך שנים רבות התלכדה והתארגנה קב

זה של קציני צבא, אשר הודות להם בוצעה
ההפיכה הצבאית שהדיחה את פארוק מן ה-

לא היה זה סתם רצח, גילו מבצעיה ההפי-
כה, עבד אל-קאדר חוסל על-פי הוראה ישירה

של המלך פארוק, משגודע לו כי הקצין
הצעיר השתייך לקבוצת הקצינים החופשיים,

נמנה על חוליית המחץ שלה. אמנם, הם שבגד
עו, לא היה ספק כי האיש חסנין הוא שבגד

מחוז ליצירתו זו, המפורסמת ביותר, מל-
ניקוב פסל את דיוקנם של אישים כמו גנרל

אלנבי, וינסטון צ'רצ'יל, ארנסט צ'וין. עתה
סיים מלניקוב, היושב בבריטניה, ליצור את

פסלו של אליהו אליאש, מי שהיה עד יום
מותו ציר ישראל באנגליה.

הפסל, הנמצא בבית הצירות, ברחוב בככר
מנצ'סטר, לונדון, הוא חלק ממפעל שהוקם

על ידי השבועון היהודי-בריטי הותיק
ג'ואיש כרוניקל, שקוראיו נתבקשו לתרום

למטרה זו סכום שלא יעלה על חמשה ש"י
לינג'ים.

שיטה זו של קביעת סכום קטן מקסימלי,
גורמת למניעת הפליה בין עשיר לעני, הב-

טיחה הענות רחבה: הסכום המאד לא
ישראל והצנעו אליו שאפה המגבית: 300

לירות שטרלינג, הושג בקלות.

שאל וינשל הוא בנו של עורך-הדיון
אברהם ויינשל, ליד חקוקו שהתפרסם כמומה

לחוק הקצעות, ורזיוניסטר שפרש ממפלגתו
דולג עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ברעיון

ממשלה יהודית זמנית (דבר שזיכה אותו,
בסופו של דבר, בישיבה במחנה המעצר

בלטרון). הבן התעניין במקצוע אביו, יצא
להשתלם בו ללונדון אחר שסיים את לימודיו

בבית-הספר הריאלי בחיפה ובקולג' האמרי-
קאי בבריות.

תוך שלושה חודשים פרצה המלחמה ושאל
החליט לשוב ארצה (ייתכן שיותר חשוב

שאנשים ישלמו בלימודים כי עלייה, וה-
יבואו תוצלת גדולה יותר לעמם מאשר

פסל אליהו אליאש
מפעל של שילינגים

נוצריים ויהודיים, מנופחת, מצביעים כהוכ-
חה שכתובת המוסדות הנוכרים מכילה רק

היבט דואר ירושלמית.
בכל זאת, ברשות ד"ר מיכאלסון נכס גדול:

תמונות יפות המראות אותו מצולם בחב-
רת ראשי הערים של תל-אביב וירושלים, בהן

ביקר לפני שנתיים.

בריטניה

אל תתרום יותר

אברהם מלניקוב הוא פסל שעבודתו ידועה
למרבית תושבי ישראל, ביחוד הצעירים

שבם, אף על פי שרובם לא יוכלו, בודאי,
לזהותו אתה. הוא האיש שפסל את המצבה

ספרים

תואיל להלחם!

ארבעה ימים לפני ערב חנוכה תש"ס יצאו
ששה חיילי צה"ל בוחל לכפר עבסן (ליד

ח'יינוס). בחילופי היריות שהתפתחו נפצעו ה-
קשר שאול ויינשל, 88602, פצעי מות מרכיס

פגז שני ליטרות שחדר אל הצריח. הוא
נשלח למתחם החולים בבאר-שבע ושם מת

מפצעיו. היה זה הסיום האכזרי לחייו של
צבאי מוכשר, יליד חיפה בן 21, שהכטיח

רבות.

שאל וינשל הוא בנו של עורך-הדיון
אברהם ויינשל, ליד חקוקו שהתפרסם כמומה

לחוק הקצעות, ורזיוניסטר שפרש ממפלגתו
דולג עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ברעיון

ממשלה יהודית זמנית (דבר שזיכה אותו,
בסופו של דבר, בישיבה במחנה המעצר

בלטרון). הבן התעניין במקצוע אביו, יצא
להשתלם בו ללונדון אחר שסיים את לימודיו

בבית-הספר הריאלי בחיפה ובקולג' האמרי-
קאי בבריות.

תוך שלושה חודשים פרצה המלחמה ושאל
החליט לשוב ארצה (ייתכן שיותר חשוב

שאנשים ישלמו בלימודים כי עלייה, וה-
יבואו תוצלת גדולה יותר לעמם מאשר

מזכרונותיו של קוסם

המאה ה-18 היתה אחת האקוטיות ביותר בהיסטוריה ובה חיו אנשים אקוטיים רבים. הרי אחרים מהם. אלכסנדר קאליוסטרו, מלך הנוכלים (1743-1795), יליד סיציליה ששמו האמתי היה ג'וזפה באלאמו. הוא גורש מן המנדך בו חונך, בגלל התנהגות "בלתי מוסרית". לאחר מכן הולך שולל אנשים כה רבים כי איטליה, עד שנאלץ לברוח מארץ מולדתו. לאחר נסיעות במזרח, הופיע בגרמניה ובצרפת, העמיד פנים שהוא בן 150 שנה, נראה צעיר הודות לשיקוי חיים שהכין לעצמו. החברה הגבוהה שהייתה שרויה בבורות, האמינה לו זמן מה. ראתה בקאליוסטרו אשף כלי-כוח, הוא היה מעורב גם במקרה ענק הפגינים של מארי אנטואנט, נאלץ להמלט מצרפת, סיים את חייו בבאל רומאי לאחר שנאשם ונדון בעון היותו "בונה חשאי". מארי אנטואנט (1755-1793) בתה הרביעית של מארי אנטואנט, שהייתה למלכת צרפת המפורסמת ביותר. בקלילות הודעת שהיא ושאפיחה להוללות עזרה ללבות את אש המפכה. סיימה את חייה על גרדום הגיליוטי טינה.

פראנץ מסמר (1733-1815), אחד מי חוקרי ההיפנוזה המפורסמים ביותר, המציא את שיטת ההיפנוזה הקרויה על שמו: מסמר ריות, לפיה קיים קשר מגנטי בין המהפנט למהפנט. הוא היה משתמש לנטינויות ב"מכשירים שונים, כמו מגנטים, חבלים, אמבטי יות מלאות מים. כאשר טרב לגלות, בעבור סכום כסף, את סודו לממשלת צרפת, נתן מנתה ועדה שחקרה את שיטתו, קבעה ש"היא מושחתת על ראות. מסקנות אלו וכן שריו עם הנוכל קאליוסטרו גרמו לאבדון חנו בעיני החברה הצרפתית. מסמר מת עני ואביון.

כל הדמויות הללו, המענינות עד למאד, מופיעות בסרט מזכרונותיו של קוסם, המ" שעמם עד למאד, בגלל העלילה המסובכת ביותר למרות שמעורבים בה, מלבד הנוכחים למעלה, גם נופים איטלקים מרהיבי עין והי המפכה הצרפתית הגדולה.

מצפוניו של עתונאי

אמנם, סנונית אחת איננה מביאה את גשם, אבל בואו של כוכב קולנוע אחד לא רץ גורם למבול: כל האולמות משתדלים להציג סרטים בהם הוא מופיע, כדי ללקוח קצת מן הדובש אשר על כנפיו. מצפוניו של עתונאי הוא סרט ששחקניו הראשי קרק דאגו לם, המשחק עתה בסרט המצולם והולך בארץ. את מצפוניו של עתונאי ביים בילי הייל-דר, שנתן גם את שדרת סאונס. כמו הסרט הקודם, שבא לגלות טפחיים מן המכוער אשר בהוליווד, גם כאן נעשה נסיון לחשוף את האמת מצד אחד של מקצוע העתונאות. אין להגיב שוויילר (שהשתתף גם בכתיבת התסריט) רואה מקצוע זה בעין יפה ביותר.

סוחר תכשיטים טען כי מסר למלכה ענק פנינים יקר, תבע את התמורה. המלכה טענה כי רומתה. העם ובית המשפט האמינו לסוחר.

עד כמה שהדבר מתבטא בעצוב הדמות ה" מרכוית, עתונאי מר נפש (קרק דאגלאס).

כאשר מגלה העתונאי כי רוכל דרכים נקבר למחצה במפולת במערה, הוא מחליט להפיק מכל הענין תועלת לעצמו, משהה במתכוון את פעולת ההצלה, הופך את האסון למאורע כל-ארצי.

אנשים לא הביכים. בעוד האיש טמון באדמה, גוסס לאטו, מתנה העיתונאי דאג לאס אהבים עם אשתו (גיאן סטרלינג) ייצור לא פחות מתועב ממנו. לפני פתח המערה בינתיים, נערך ירד שלם. עשרות אנשים מתפרנסים עתה על יסוד אסונו של האיש הקבור למחצה בטון האדמה, ואשר שיר מיוחד חובר לכבודו. תמונות אלו נותנות לבמאי וויילר את האפשרות לגלם דמויות של אנשים לא הביכים, כדרכו. זאת הוא מיטיב לעשות ומצפוניו של עתונאי מתקבל כסרט חוק הן עקב תכנון ותסריטו, הן בגלל משחקו המשובח של קרק דאגלאס.

קרק דאגלאס וגיאן סטרלינג (מצפוניו של עתונאי) אהבים עם אשה לא פחות מתועבת

בקצרה

העלמה יוליה. אחד הסרטים המ" צוינים של העונה, לפי מערכוניו הטרנס-פרוידו של אוגוסט סטרלינדברג אודות בת-אצ"י לים מתוכננת המתאבדת לאחר שנתפתחה על ידי משרת. סרט שבדי שצורף אליו שיח צרפתי. זירת הקרקס. הופעות הקרקס ה" מוסקבאי המצוינות כשלעצמן, מצולמות בחוץ דמיון. נערת הפז. הופעתה הראשונה על הבד הישראלי של מיצי גיינור, המנסה ל" הזכיר את בטי האסון בסרטזמר אודות יומרת רקדנית. אגדת דג הזהב. האגדה המפורסמת מצוירת בצבעים נעימים, ככשרון ובטעם על ידי אמנים סובייטים. העולם הזה ממליץ על: העלמה יוליה מצפוניו של עתונאי

פי ארבע מהדרוש

הצפור הכחולה רחפה בשלוחה כימי קדם ביצר האגדות, בחברתם של כיפה אדומה, לכלוכית, שבעת הגמדים והענק הרשע. ביום בהיר אחד — כלפני 50 שנה — בא ותפס אותה מוריס מטרלינק, המחזאי הבלגי. הצ" פור שקשקה בכנפיה ביאוש ואז תלה הסופר בצווארה שלט: "זהירות! זהירות! אינני ציפור אמיתית, אלא סמל המסמל את האור שר שבחיים!" כתוצאה מכך, נרגע העוף המסכן, הרכין ראשו, השתדל להשלים עם גורלו. על סמך הצלחתו, התאור מטרלינק שוב, חזר ליער, לקח גם את הנסל נגרסל, את המכשפה, ועוד כמה שרים, שדות ורוחות למיניהם, והחל לכתוב מחזה. הדבר לא היה קשה במיוחד והסופר עשה כמיטב יכולתו. לבסוף, כראוי לפילוסוף, לא שכח להכניס בתוכו כמה דברי חכמה עמוקים כמו: "בכל מקום טוב, אולם הטוב ביותר בכית" ו" ככד את אמך!" איזהו גבור — הכובש

קרק דאגלאס וגיאן סטרלינג (מצפוניו של עתונאי) אהבים עם אשה לא פחות מתועבת

נדלקו וכבו, מכונות מסובכות, נושאי סור נוח של בד, צבע ועץ חרק, צרחו — עד כדי כך שלפעמים קשה היה לקבוע ממה מפחדו יותר השחקנית, בעלת הכשרון הגיי כר, שושנה רביד בתפקידו של טילטיל ה" קטן: מהמפלצות שבאגדה או מהמפלצות המכניות שסיכנו את ראשה בכל רגע. הגיל הממוצע של הקהל היה מעל 40 — פי ארבע יותר משהיה דרוש כדי להניות בלב שקט מהמחזה.

הצעד הגורלי

בשבוע שעבר ירד המסך בקולנוע אורה, ללקול תשואות הקהל, על הצגת הבכורה של הבריהה לגיון גלאסוורת'י, אשר בוצעה על ידי שחקני התיאטרון הצירוני החיפני. היה זה שנתיים אחרי היותו התיאטרון. כאשר ראתה, לפני שנתיים, מחלקת התר" בות של עיריית חיפה, כי העיר סובלת מ" חוסר תיאטרון משלה, הסכימה להקציב סכום כסף כדי להוציא את התינוק מערסתו. היא גם מצאה את האדם שהתאימה, לדעתה, ל" הל אותו: יגאל (חסמבה) מוסינזון. מוסינזון זון עמוק הקול, בשייתוף עם הבמאי צבי פרידלנד איש "הבימה", ניסה להציג את מחזהו של סארטר "הנערה והכושף", אולם מכשולים שונים נגעו את סיוע העבודה. כאשר עזבו השניים את התיאטרון, תפס את מקומם במאי יואל קירונקי אשר ניהל קודם לכן את התיאטרון הזעיר "זיקית" — עובדה שהשתמש בה ככרטיס ביקור אל משרדי העירייה והתיאטרון, ששכר אותו ל" ביים את ההצגה מלחמת היהודים לפי הספר מאת ליאון טויכטונגר.

אולם (כאשר הוזמנו מומחים ועתונאים לראות את פרי העמל של חדשים מספר, פס" קו בשלילה, התוצאה: ההצגה ירדה מהסרק. ללא בימוי. בסני התיאטרון עמדו עתה הברזות; או לבחור מחזה ולהציגו בכל מחיר, לקחת כי יצליחו בו ועל-ידי כך תיסלל הדרך, ירכש קהל, או לא להציג מאור מה, לרדת מעל הסרק.

התיאטרון בחד בדרך הראשונה. ארבעה לה על המחזה, בנו בעצמם את התמאורות, חדשים עבדו כל חברי התיאטרון יומם ולי ל" תפרו את התלבושות, ובשבוע שעבר, עמדו רלבבות הולמים מהתרגשות בסני הצגת ה" בכורה ושיפוט הקהל, אם לשבט או — לחסד. למרות שלא היתה אפשרות גדולה ל" שחקנים לפתח משחק בעל מעוף, קבעו מי בקרי תיאטרון כי יש לחת לחומר בוסר זה אפשרות להתפתח, אכן, ההצגה היתה רחר קה מלהצדיק את השם "תיאטרון", אבל הא" נשים גילו רצון ברזל ועשו כמיטב יכולתם. אולם אם הבקורת על המשחק היתה עדי" זה באופן יחסי, הרי שאת בימוי ההצגה לא ביקרו כלל, וזאת מסיבה פשוטה בתכלית: לא היה ביום כלל. עובדה מברצת זו חיסלה להלכה את חוזהו של הבמאי עם התיאטרון. הובר האחד שהתקבל ללא הסתייגות היתה התפארה שהזכירה בית-סוהר, וזה היה תפי קידה.

המחזה סיפר על ג'וסלמן אנגלי אשר הרג בשוגג שוטר. אחרי תופתמה של ישיבה בבית הסוהר, הוא בורה. נפגש עם בטיפוסים שונים. בסוף מגיע האסיר הגי" טלמן לכנסייה, מסרב להטיל חרפה על הכז" מר הסחפה אותו, מסגיר את עצמו.

התורה בצורה ההוא

יום ה' הגורלי הגיע. בקול מדוכה נודיע סוטו כי לא הצלח להמציא את האנטי-פי. רוחם של המשוגעים נפלה בקרבם. הם ידעו כי הטוף הגיע — היום יצאו שליחי המפלגות אל מחנה הילדים, ישמידו אותם. "הכל אבוד", הפליט סוטו, עשה תנועתיד מיוא" שת. הוד תקלה בצניצת. שפולה על ריצפת המעבדה, התפוצצות אדירה הועידה את הקירות. משהו קרה..

למחתרת נודע כי ראשי המפלגות זממו להשמיד ביום ה' את הילדים, כדי למנוע כל הפיכה אפשרית נגד המשטר. המחתרת החליטה להמר מזימה זאת. טוטו קיבל על עצמו להמציא עד יום ה' את האנטי-פי, עם-פלאים שיהפוך את ירדי הלוזואים לכני-אדם.

אחרי שהתפוצצה הגינה רותי לזוככ מרובע, מאוכלס גזע של אנשי-מפלגה בעלי רמקולים במקום ראשים. שם נכלאה בבית-המשוגעים, מקום מישכנם של הלוזואים ש- נודרו בטענות בעלי ראשים, משוגעים אנה יצרו מחתרת שבראשה עמדו טוטו, מנהיגם, ומיטקה, איש הפלמה.

המעבדה ליד הארמון

תוך זמן קצר הכין קצילסקי במעבדה אריגים כיפסי קיקיון, החל, בשיתוף פעולה עם אנשי שאר המחלקות, מחפש את הדרך לייצור בקנה-מידה תעשייתית הקיקיון, השכיח באזור הים התיכון (והגדל בר בברזיל הדרום-אמריקאית, בהודו ובצפון-אפריקה), ניתן לגידול בחולות ואף ללא השקאה, היה מאפשר חקלאות הגב.

לפני שעצו של יונה הנביא ממנו הופק עד כה רק שמן קיק למטרות רפואיות, שימון וגיבוי טקסטילים, יפתור את בעיית חקלאות הגב חייבים אנשי המכון להתגבר על בעיית אחרת: אמנם הגיליון בן הקיקיון הוא משובח-איכות, אך את גריגרי הקיקיון, שהם חומר הגלמי, יש לאסוף ביד (עבודת ילדים בהודו ובמרוקו), דבר שלא ניתן לביצוע בתנאי השכר הישראליים, הפי תרון: טיפוח זן רב-תבונה ובעל גובה מתאים למקצי-רות-מיכניות.

נפט, נחשת וזנב

אין אלה המשימות היחידות של המכון לפיתוח הארץ. בין האחרות: הסקר גיאולוגי של הנגב, חיפוש אחר מים, נפט, נחשת וזנב. ד"ר חיים לייב פקיס, הישראלי היחיד שהוא חבר אקדמית המדעים הלאומית בארצות-הברית, קבע, למשל, כי למרות שקיבוץ גלאון הדרומי לא הצליח למצוא מים עד עומק 400 מטר, הוא עלול למוצאם יותר עמוק בשכבה שבין 700 ל-1800 מטר.

כן מצא חוקרי המכון שיטה להסרת המלח ממים בעלי ריכוז מלח גבוה מדי, השכיחים בנגב, במפרץ חיפה ובעמק בית-שאן. במכון עצמו מוקמים, לפי שיטה זאת, 30 טונות מים ליום.

לישבים בעלי מים מלוחים הופשטה השיטה הזולה במיוחד: המזקה השמשית, שעיקרה שוקת בפריומת וכוכית פתוחה המכילה מים, קרני השמש נופלות על המים, מחממות אותם והם מתחילים להתאדות בהש-אירם את המלח, הכבד יותר, בתחתית השוקת. האדים מתבשרים בצדדים האחרים של הפריזמה ונוזלים כמים חסרי מלח למיכל הסמוך.

משימה אחרת, שהחל בה, כרוב המשימות השימר שיות, לפי הצעת אחד החוקרים, וההולכת ומתבצעת: יצירת תחליף לעצי בניין משוחים, עשבים קוציים ונסורת.

עם כל החופש האקדמי לא יכול כל חוקר להתמסר לכל מחקר העולה בדעתו. הוא נתון למרות המועצה המדעית, המקיפה את מנהלי תשע מחלקות המכון, את המנהל המינהלתי ואת המזכיר האקדמי בראשותו של אהרן קצילסקי. המועצה קובעת את קו העבודה שמס-גתה מוגבלת. על-ידי כוח האדם (כל העובדים מנוצלים מכסימלית, אך מתושר אמצעים נמנע המכון מלשכור נוספים) הציור והאמצעים הכספיים, ובהתחשב עם דרישות הארץ.

בהקבלה למועצה המדעית קיימת המועצה המנ-הלתית ושתייהן לרשות הועד הפועל. המתכנס אחת ל-חודש, בנשיאות ד"ר חיים וייצמן ובראשות מאיר וייס-גל בן ה-56, אישיות סגנונית שאספה אישית שבעה מיל-יון דולר (= לירות) למכון וייסגל הוא יוצא אמריקה לילד פולין, ששימש אחר מלחמת העולם הראשונה מזכיר ההסתדרות הציונית בארצות-הברית, הפך ידיו האישי של וייצמן (אחר שהפסיד כספו כאימפרטור ל-אמנים וכמגלה כוכבים, ביניהם מיקי רוני ואוליביה דה-הבילנד), התמסר לימוש חלומו של וייצמן.

כן, מן הראוי להכווין את יבולי החקלאות, ובכך את החקלאות עצמה, לשוק יציב יותר — כתעשייה החימית. לשם כך, נוצל, למשל, רעיונו הישן של ד"ר וייצמן לפיו יתפשו סוכר, עמילן ותאית מוחססים את מקומם של פחם ונפט כחומרי גלם למוצרים חימית-עשייתיים. הדוגמה המפורסמת ביותר של הכוונת מוצר חקלאי למוצר חימית-עשייתי, על-ידי מכון וייצמן למדע, הוא החומר דומה-הגיליון המופק מגריג הקיקיון. אחר ש-כמה חוקרים צרפתיים התעמקו בדבר נטל על עצמו

ד"ר אפרים קצילסקי ליד מדידת ציטט ד"ר חיים וייצמן

יו"ר המועצה המדעית (בלשון פשוטה: המנהל המדעי) של המכון, אהרן קצילסקי הצעיר (39) להביא את ה-רעיון ליד ביצוע (כשאחד ממוצרי הלחי הם מי בושם בעלי ריח יסמין).

לקצילסקי הגבוה וקלושי-השער, חניך הארץ והאוי-גיברסיטה העברית, לא היתה זאת משימה קשה במיוחד. הוא פרסם עוד קודם לכן את שם המכון בעולם בגדול הצלחותיו המדעיות: הפיכת אנרגיה חימית למיכנית, ללא מעבר של אנרגיית חימום, דבר הקורה בשרירי בעלי חי בלבד.

מארמן הלבנים הורד-חום צפה חשבוע החימאי שהפך נשיא המדינה, ד"ר חיים וייצמן, על הבניינים הצחורים, הרחוקים קילומטר וחצי והבנויים למראשותי שדרת עצי פיקוס מצלים. להתממשות חלום המשנה של חיים וייצמן, מלבד הקמת המדינה היהודית, הקמת מרכז מחקר שימושי ותי-אורטי במדינה החדשה, מכון וייצמן למדע, מלאו שלוש שנים.

בין פרודי ההדר רחבי-הי-דיים המרוקיים תמידית של שפלת יהודה בולטים בנייני הפאר החודשים והתפקודיים הוומים לתיבות. בבניינים נעים, בקשת, אנשי מדע צעיר-רים בין מכוונת תתקניות, נלחנות זכוכית מער-גרות וספריות מדעיות רחבות-יריעה.

בוקר, לילה וצהריים

בחמשה בנייני המכון, המשתרעים על 200 דונם, עובי-דים 200 עובדי המכון המדעיים והטכניים בתשע מח-לקות המפורזות ביסוד חדרי עבודה, עיון ומעבדה מאר-רים, מבודדים נגד רעש, בעלי קשר בינטלפוני ובינומני (על-סמך שעונים חשמליים מסוגנים לשעון ראשי). שמונה מיליון הלירות אשר הושקעו מאז 1933, שנת גירוש המלומדים היהודים מגרמניה והקמת אבי-מכון וייצמן, מכון זיו, ביצירת מרכז המחקר, נוצלו כראוי.

בעזרת 3000 מכשירי עזר (החל מכונית מעבדה שהיה 50 פרוטות ועד למיקרוסקופ האלקטרוני השונה 15 אלף לירות והמסוגל להגדיל עצמים פי מאה אלף *) חוקרים 75 אנשי מדע יוצאי אוניברסיטות רבות, בעיקר ירושלים, גרמניה ורוסיה (שמחציתם הם בעלי התואר דוקטור, שגילם הממוצע הוא 34, שכל רביעי ביניהם הוא אשה ושמשכורתם אינה עולה על 200 לירות לחר-דש) בעשרות רבות של בעיות תיאורטיות ושימושיות, שפתרון רב-תועלת למדע בכלל, לפיתוח המדינה בפרט. אין עובדי המכון (ביניהם: אחות הנשיא, החי-מאית אנוציקה וייצמן) מוגבלים בשעות עבודתם, המע-בדות החודשיות עומדות לרשותם, בשעת הצורך, 24 שעות ליממה, אחת התוצאות (מלבד פרויקט מדעי גבוה): עובדי הנקיון יכולים למלא את תפקידיהם רק בשעות הבוקר המוקדמות. שעות הלילה המאוחרות ובהפסקת הצהריים, בה מתכנסים החוקרים במועדונים (ציטט ה-ד"ר וייצמן, שעה שהוקם המועדון, את אמרת אחד ממוריו: „מועדון אחד לאנשי מדע שקול כנגד תריסר מעבדות!“)

שחפת, צרעת וסרטן

אנשי המדע במכון וייצמן חייבים בתואר דוקטור כדי לזכות בעבודת-קבע במכון (זכות נוספת, שעבודת-קבע יכולה להקנות: מקום מגורים בשיכון הפרופסורים, נוה וייצמן, הנמצא בין ארמון הנשיא למכון, ושעשרת בתיו הנאים במאד מאכלסים 30 משפחות — הבית ה-11 משמש כבית-אורחים לאנשי המדע החוצלארציים המבק-רים במכון **).

גם אנשי מדע צעירים יותר, בעלי התואר השכיח יותר של מוסמכים למדעים (רובם חניכי האוניברסיטה העברית) יכולים לעבוד במכון, להכין בו את עבודת הדוקטור שלהם. מספר המנצלים זכות זאת: עשרים.

אין זה קשר הגמולין היחיד של המכון עם האוני-ברסיטה. מלבד שהאחרונה נתנה למכון כל שני מבין עובדיו (ביניהם: יו"ר המועצה המדעית של המכון, פרופסור אהרן קצילסקי ואחיו, אפרים, מנהל המחלקה לביאופיסיקה) הקצה המכון שלושה מראשו (הפרופסור-רים ברנבלום, פקיס, קצילסקי) לשמש, נוסף לעבודתם במכון, כפרופסורים באוניברסיטה העברית.

עיקר עיסוקם של אנשי המדע במכון שלרשותו תק-ציב שנתי בן מיליון וחצי לירות *** הוא במדע בסיסי — רעיון היסוד העומד מאחורי רוב העבודות המת-בצעות במכון הוא פתרון בעייה מדעית תיאורטית, חיך-רצון לעבור לססים שימושיים.

נילון בן קיקיון

אחת מגישות היסוד של המכון היא כי החקלאות היא ענף-משק ראשוני בארץ, אך אינה, כפי שידוע גם בשאר ארצות עולם, כדאית מבחינה משקית, כיוון שהיא עובדת לשוק הבלתי-יציב של מזונות. לכן, סבור המי-

* מיקרוסקופ רגיל מגדיל פי 1400, לכל היותר.
** כח מאי הבריטי סיר רוברט רונינסון, בעל פרט-נובל, שאמר על המכון: „אינני מכיר מקום בארצות-הברית, ובזאתי שלא בבריטניה, בו יש לעבודה אותם רחב ועוצמה.“
*** בעיקר מתרומות לועדים למכון וייצמן בעשר מדינות זרות אמריקאיות, ארצות-הברית, בריטניה, ו-שווייץ בתוספת הקצבה ממשלתית (השנה: 120 אלף ל-רות), גדולי התורמים: משפחות זיו ומרקס האנגליות, בעלות שרשרת ענק של חנויות כלבו.

המעבדה יוסף שזום והמוסמכת למדעים רות דרור במבדק עכבר מועדון אחד = תריסר מעבדות

מדריכי תנועות נוער. חברי משקים מורים

המעוניינים לרכוש כרטיסים במארגן למשפט הצבורי על הנוער העברי שיערך בליל שבת, 17 לח. ז. (ראה "דבר העורך") יפנו למערכת "העולם הזה", רחוב גליקסון 8, טלפון 66785 בכל יום בין השעות 10 - 9.

שניים מכריקות מדובב... הודות

למשחת שניים נקה

המפיצים: חבי נורית בע"מ

דירתך היא קריירה מרפסתך היא שימושית

רחוב הרצל 89. תל-אביב, טל. 5473

ללא לרקוד

ת"א, רח' בנייהודה 62

פסנתרים

קניה - מכירה - תקונים כווננים וסטרינגים את ספיר תל-אביב, רח' רש"י 9

צינקוגרפיה

רינדזונסקי רחוב הקישון 6. תל-אביב

גלופות קו גלופות רשת

כדורגל

שיע הוחנק בכלוב

לאותם האוהדים הצעירים שצעקו בשבת לעבר קבוצת מכבי שהופיעה למשחק נגד ביתר תל אביב: "שיע, רוצים לראות תרי סר", נכונה אכזבה. שיע הופיע למגרש כשי חולצתו הצהבהבה נושאת את המספר 2 כלו מר: במקום מבקיע שערים, תפקיד מגן. קשה לקבוע מדוע החליט המאמן גואל מכלים מה שהחליט. הסבה האחת המתקבלת על הדעת: למכבי הגנה חלשה, שיע הוא מגן טוב, את השערים יבקיעו חבריו. אך הדבר לא היה חו צודי כל עיקר. הביתרי הוחק יצחק גמבש היה רועה מוכשר לעדר צעיר, המריץ את חבריו לקבוצה לשחק ללא ויתור, גרם למכבי אכזבה מאופסת ב-45 דקות הראשונות.

הקהל צמא השערים בא על ספקו רק כשהכדור נח ברשת הביתרית כחוצאה מ' בעיטה של יוסלה מרימוביץ. הריע כעבור דקות ספורות בלבד לשער השויון של הרדי, התכונן להפתעה כשהמכבים לא נראו במצב רוח מרומם. אך עשר הדקות האחרונות שינו בתכלית את התמונה הקודרת: בשעה שה קהל החל מתנער מהמושבים הבלתי נוחים, נאלץ שוער ביתר, כספי, להוציא את הכדור שלש פעמים משער, הוכרז לקבוצתו ול' עצמו כי הקבוצה שהיתה פעם פאר הכדורגל הישראלי הפכה לבינונית ביותר, זקוקה לזמן רב כדי להחזיר את עטרתה ליושנה.

ציינ כתב הספורט של חרות בעתונו: "אילו יודעו הביתרים לנצל את כל ההזדמנויות שהיו להם, ואילו היו מתכננים את משחקם כראוי, היו זוכים במשחק..." אילו...

התאגרות האלוף היה זקן

מי שקבע כי הטלביזיה ירשה את סוכני הספורט האמריקנים התבדה לפחות חמש דקות לפני דו"קר האגרופים במשקל כבד בין גירסי ג'וזף וולקוט לבין רוקי מרשיאנו. 45 אלף הצופים שמילאו את יציעי האיצטד הפילדלפי, הבטיחו הכנסה נקייה של חצי מיל' ויו דולר, לא התאוננו על המחירים הגבוהים, לא השמיצו שריקות בוז. הסיבה: הקרב היה אכזרי, נסתים לאחר 13 סיבובים. סבה שניה: המנוצח היה כושי, המנצח - לבן. כשהוכתר לפני 15 שנה ג'וזף לואיס באלוף עולמי, הפך לסמל בעיני הנערים הכושיים שגילו בספורט, ובוחד באגרוף, עיסוק כמעט יחיד על ידו יוכלו לעלות לפיסגת התהילה, אלפים החלו מתאמנים, מכשירים עצמם ל' עתיד. משסיים המפגיץ החום את הקריירה המפוארת שלו, שוב לא זכה מתאגד לבן ככתר האליפות שנפל כפרי בשל ילדי בני גזעו. וולקוט היה אחרון לשרשרת זו. ארבעים שנות חייו עברו בדמינונו עת התנגש ברוקי הצעיר, שופע המרץ, וזה אמנם לה' פילו אל הקרשים בפעם הראשונה בחייו של המתגושש הלבן, אך עשה משגה תמור ב' סכוב 13. משגה זה זיכה את יריבו ביתרון טקטי ובכמה מהלומות פלדה מחסלות. הוקן צנח ארצה, התנחם, לאחר שהתאושש, בחשבונו בבנק, בששת ילדיו שצפו לשוב אביהם הביתה...

שחיה

אבא חושי היה גבסוה

בכריכה המלוחה בבת גלים געשו הגלים מחתירותיהם של עשרות שחיני מכבי ו' הפועל שהתמודדו לאחר זמן רב על אליפות הארץ. קרבות יפים ומרתקים בליות שיאים חדשים והתענינות גדולה הח חויה נעימה לאוהדי ספורט המים.

ישעיהו (צמבה) אלבאום הפתיח, יותר מ' אשר את הקהל ואת עצמו, את חבריו מאגודת ברית מכבים עתיד שחשבוהו זה מכבר למוצג מויאוגי עב כרס, ניצח במשחה הקשה ל-400 מטרים חתירה, חידך באושר אל שני הפברי ריטים המנוצחים: נחום בוך וארגון טוריק. חיסל על ידי כך שא בן 13 שנה וחשבון ישן עם מתחריו. חברתו לאגודה, שושנה ריבנר בת 15, שברה שיא ישן נוסף, עוררה ויכוח בין אוהדיה: "כמה גברים בארץ מסוגלים להקדימה 100 מטר חתירה?" שושנה עזרה לא כמעט לקבוצתה להציב שיא חדש במשחה שליחות בעוד הפועל חיפה

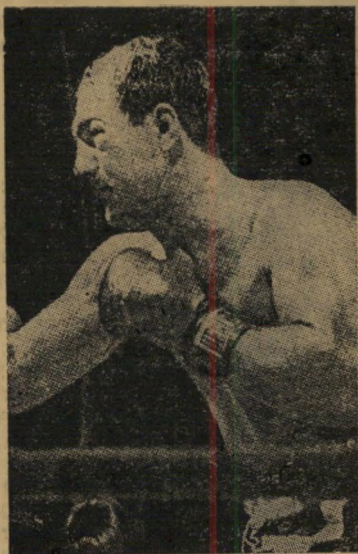
נסל ללא ערעור שני שיאים אחרים במשחי שליחים לגברים ולגברות. בשאר המקצועות בלטו המכבים בנצחונותיהם, השאירו את מלאכת צבירת הנקודות לאנשי הפועל שהופיעו במספר גדול, הבטיחו לעצמם גביע מכובד נושא את שמו של אבא חושי, שחילק בתענוגי את הפרס לקבוצת הפועל חיפה.

ראש העיר אבא חושי חילק באותה הזדמנות גם גביע נאה לקבוצת מכבי חיפה, אלר' פת ישראל בכדור מים, אמר לידידו בנאוה: "גם בספורט אנו על הגובה".

אתלטיקה

השן היתה רקובה

לפני הבית ברחוב פינסקר 2 בתל-אביב חלוי שלט הנור: ד"ר רוברט אטלס, רופא שיניים. רוביני, כנויו החביב בקרב עסקני מכבי, אינו עסוק ביותר במעבדתו

רוקי מרשיאנו

סוף סוף, לבן

הפרטית; ההובי הגדול ממנו שעות יקרות: אתלטיקה קלה. האיש שעמד בראש ב'ר' כוכבא בריליני מצא כר נרחב לפעולה בא' רץ, העמיד את ידיעותיו וכח ארגונו ל' שות המכבי, הפך תוך זמן קצר לאישיות בולטת ביותר. אותה תקופה, עת שיתף פעור לה עם ידידו אריה עטר, ספורטאי ומארגן כשרוני, היתה מכל הבחינות תור הזהב לאתלטיקה הקלה בארץ.

אך השנים שחלפו הביאו עמן תוהו וכו' הו. הגורם השני, הפועל, שצץ באופק, עשה עבודה מאומצת להדביק את מתחרהו בעל חוקה של הספורט הישראלי. בתחילה ג' מה היה כי יריבים חזקים יעזרו להרמת המתח וההישגים, אך חיש נתברר כי המל' חמה גיטשה לא על מסלול הריצה אלא על גבי לוחות-חישוב פוליטיים. מקרב זה יצא מכבי מנוצח. מאות נטשו את השורות ש' נתדלדלו לבלוי הכר, העמידו את מדינאיו על האסון המתרחש, אלצוהו לבחור בין שתי אפשרויות: לקבל את תנאי השלום של הפועל, שהיו אז צנועים ביותר, או להזריק דם חדש בשורותיו, דם צעירים חסרי נסיון אך יודעי מלחמה. כמדינאים רעים בחרו בשניה. דוקטור אטלס חזר אל מעבדתו, ה' פיע רק לעתים רחוקות באיצטד התל-אביבי, ידע לפשר בין שופטי-הומן המתוכחים ב'י' ניהם, אך שנאלצו להכנע לשעונו המדוייק.

עסקני שעווה. המדרון היה עמוק, וה' דרדור היה ללא מעצור. עיני העסקנים הופ' נו שוב אל הרופא המושיע שהחל בינתיים בפעילות מוגברת בהנהלת המכבי העולמי המכינה את המכביה הרביעית. "רוביני" נע' גה, לאחר הפצרות רבות, ארגן מתחדש את הועדה הארצית לאתלטיקה קלה של המכבי, בה כלל גם את נציגי חיפה וירושלים, גרם על ידי כך להשתתפות ערה בתחרויות ש' נערכו לפני תכנית קבועה מראש. עם חתימת ההסכם בין הפועל ומכבי נבחר אטלס ליו' שב ראש ההתאחדות המשותפת שתפקידה

היה להכין את אתלטי ישראל לקראת מש' חקי הלטינקי. עם התקרב מועד האולימפיאדה התקבלו ב' דירתו שני מברקים. האחד הודיע לו כי הועד האולימפי של ישראל בחר בו כמלוה האתלטים, ורש ממנו להכין את ניירותיו וחלבתו בהקדם. המברק השני היה צנוע יותר, הטיל עליו תפקיד סיר בנטיסי מכבי בסקנדינביה כדי לעורר שם את הספורטאים היהודים להשתתפות רבתי במכביה, הזכיר לו גם שהסיל כולל את פינגונ בתוספת כרטיס לכל ההופעות הספורטביות שם. "רוביני" ביכר את הייצוג הלאומי על ייצוג ארגונו, הכין את כל הדרוש, ויתר בינתיים על טיול קצר של נבחרת אתלטי ישראל לטורקיה לטובת עסקן אחר.

המאורעות שהתרחשו לפני השעה השתיים עשרה היו מוזרים אך אופייניים: עם ב'ק' שם הממשלה משני הארגונים לצמצם את מספר המלחים של המשלחה, נטלו כמה עסקני עשונה שהיו ללא ספק הגידונים לה' שאר בארץ הצנע, את העניין לידיהם, כללו בהסכמת מרכייהם את עצמם ברישמה ה' מאושרה. העיפו על ידי כך לכל הרוחות את "סוסי העבודה" שהיו זכאים מכל הב' חיות ללחם את ספורטאיהם.

סכין בגב. הסכין ישנתקעה בגאו של המכבי הנאמן על ידי חבריו לא השאיר עוד כל פסוק בלבו. הוא גמר אומר לא לראות את פניהם שנית. אך ידידו בחויל לא ויתרו עליו. ברצו האחרון ממש סיפקו את הכר' טיס הנכסף שהסיעו להלטינקי אשר באיצ' טריונה צעדה משלחת ישראל מנופחת בעס' קנים לבושי הור, בעלי שמות לא מוכרים לספורטאי הישראלי.

בינתיים חזרה המשלחת שמלחיה עומדים לפני שוט הבקורת הצבורית, חקירותיה של ועדה ממלתי. יותר שקטה היתה שיבתו של ד"ר רוברט אטלס, שעשה בסקנדינביה, ביקר בצרפת ובאנגליה. גלוייתו האחרונה מפריז היתה קצרה: "רקבון גורם לעיקרת השן, במקרה זה אין הבדל מי האיש שיעשה את המלאכה: רופא השיניים או ראש ה' ממשלה".

נוער

הקפות על האגרש

"במקום לעשות הקפות בבית הכנסת ב' שמחת תורה, נעשה אותן על מגרש הספורט!" - הציע הרב הספורטיבי החובותי אורי (אולה) כהן. ההצעה נתקבלה בוועד המכבי, תכנית גדושה ודומיננטית תוכנה, הקהל היו' מן במאותיו למגרש הספורט, לא התאכזב. החל מבוקר השבת התרוצצו עשרות מכבים, מבני שבע ועד בני חמישים ומעלה, על המגרש המקומי, תיחרו על התעודות, המ' דליות והגביע, גרמו לצחוק וענין לקהל הרב, פתחו במסורת מפעלים זהים שיערכו בעיר בכל שמחת-תורה מדי שנה. התוכנית היתה מגוונת: מרוצי מיכשולים הייתוליים, מירוצים עם כפיה וחמיסת גפוררים בפה, זחילות, קפיצות ומירוץ זוגות קשוריי גרלים, שבסופו נשמעה קריאת אכזבה של אחד מבני-הזוג בני התשע: "בסלנית שכזו בגללה הפסדנו! עכשיו אני כבר לא אחתן אתה!" פורקן נוסף ניתן לצופים הצעירים למראה מירוץ האופנים המשעשע, בו הפ' תיעו בהשתתפותם שני, אנשי העס' של ה' סניף - המזכיר הגובר, שנטשו את פנקסי ה'ם, עלו על אופניהם ותחרו ביניהם על ה' מקום שלפני האחרון, גרמו לק' ריאת שמחה מפי אחד התניקים: "מצויק, עכשיו, כשהם עייפים, אולי יסטיקו כבר לנדנו עם המסים".

רגליו הארוכות של גבי בן ה'דז הקפיצוהו כקנגורו במירוץ השקים, הקדימוהו על פני יריבו העקשן יגאל, שנסתבך ונפל לפני ה' מטרה, אך פוצה בתחרות אחרת, "מסמר" היום: מציאת נקניקה תלויה במרכז המג' רש תוך הליכה בעינים לוטות. המתחרים נפוצו בכל קצו' המגרש לקול רעמי הק' הל: רק יגאל ניגש ישר לנקניקה, אך סרב לבלעה, נימק: "מצאתי אותה רק בגלל ה' ריה. אין 'אאסר להרגיש בשרחון של נקניקה, העומדת יומיים בשמש" בכך הכ' זיב את תקות מתחרה אחר, שהתכוון לה' סיר את המספחת מעל עיניו, לאכול את ה' נקניקה וה'אחר כך שיבואו אלי בטענות. או כבר לא יהיה איכפת ליו'!

אבטיחים וחמור

אחרי שחור מטילו עם יגאל אלון נה עולם הזה 780 הגיע נתן אלתרמן לכלל מסקנה שהגיעה שעתו לשנות את שמו ל- עברי. ההצעה המושכת אותו, לפי שעה, ב- יותר: נתן אלתר.

תל-אביב בחגיגה, לא מצא אירבינג מילר, רב לפי מקצועו, לנחון לבקר אף באחד מעשרות בתי הכנסת בעיר. סגן מסקה משטרת ישראל, יוסף נחמ- יאם עשה טיול לחו"ל מבלי שכף רגלו דרכה כלל על אדמת נכר. הסבה: חברת הנסיעות שוהם נתנה לו- כרטיס הומנה לא- חת מאניותיה, האורח בילה את כל הומן על הספון, לא ירד ליבשת.

חסנתנת בבית

הרסיטל שעמד להיערך למחרת בוינה, בו צריך היה אדולף בוש לנגן, לא היה עשוי להביא את הכנר הנודע, המנוסה בהופעות, לידי התרגשות מיוחדת, לולא הודיעו לו כי הפסנתרן-המלווה שלו, הלה. האמן הצ- היר שההופעה תבוטל, התריד בזאת את ה- אימפרטוריו שידע כי כל הכרטיסים נמכרו, היה מנחיל, ללא ספק, אכזבה עצומה, לקהל- המאות שציפה לנגינתו. הפתרון למצב זה, שהוצע על ידי אחד

עם המשפחה, נשא את כת הכנר, נגינת כנור חיולה. עמה נסע, כעבור שנה, לניו-יורק, הופיע בליחיו של טוסקניני, לפי הזמנתו. הפתעה לארוחת-הצהרים. ברא- שית השבוע שעבר, פתח רוזולף סרקין את עונת הקונצרטים החודשה של התזמורת ה- פילהרמונית הישראלית, ניגן את הקונצ'רטו הראשון לפסנתר לבראהמס, יחד עם ישה הורנטיסין, בעל הרעמה הכסופה, שניצח במאופק, בתנועה עצורה על טוקטה ופוגה לבאר, סמפונייה מס' 5 לצייקובסקי.

בערבים הבאים, הוסיף הפסנתרן להופיע מדי ערב, הסתגר במשך היום באחד משני בתי-העץ של התזמורת, הרבה בתרגול, סירב בהחלט לראיין עיתונאים.

אלם עתונאית אחת הצליחה לחדור בער- מה לבית דרך המטבח, השקיעה את העי- זרת שנתבלה-ה. אחרי קשירת קשרים ידורי- תיים עמה, ניתנה לה הרשות לעמידת- האזנה, מאחורי דלת חדרו של הפסנתרן ה- מנגן. היא ציפתה להתפוצצות זעם מצד האמן, ברבע שיגילה, רגע זה התקרב, כשיחור עם מגש ארוחת-הצהרים שלו, נמסר לפסנתרן כי נמצאת בבית מסתננת. העתונאית ה- כוננה לדורקב, נזהמה מרוב הפתעה כ- סרקין הופיע בפתאום, הומינה להיכנס לחדר, ששולחנות וכורסאות "לכל" פזורים בין קירותיו, מלאי הארונות, התגלה כחביב, עדין, נעים-הליכות ביותר.

אבא אבן כשיחה עם משה שפירא ספר מצרי ורמז ערבי

צבע הקפה, לבני נילון, הסכיר רו- דולף סרקין, חיכני, בעל משקפיים חסרות- מסגרת, שער סדור משני צדי קרחת, את יחסו העויין לאנשי-עתונות: באמריקה, מתרכזים העתונאים בעיקר בשאלות ספשי- יות, העוסקות בצבע הקפה האהוב עליו, או כברור מדוקדק אם לבניך הם מהאחר- ניס באופנה, תוצרת נילון, רוקחים ל- בסוף ספור דמויני משלהם?

בהסבר נוסף, טען הפסנתרן שבישראל הענין הוא שונה, היה משוחח ברצון עם עתונאי-הארץ, אלא שתיכפות הופעותיו מו- נעת את הדבר, דורשת להקדיש את יומו לעבודה ולמנוחה.

סרקין מוצא שבנגוד לשוייץ, למשל, מקום שם מתנהל הכל בדיק ובנחת, מקסימים ה- תנופה המרץ שבחיי-הארץ, מבכר, על הכל, את חחתו הגדולה שבחרמונס שבאוצות- הכרית, בה הוא מתגורר עם משפחתו בת ארבעת-הילדים.

התזמורת הציבה שני בתי-עץ מוכנים, בגן מרשיא, בדרך חיפה, ליד רחוב ז'בוטינ- סקי. באחד, שוכנים בקביעות נגני-התזמורת, שהובאו מאמריקה לאחר טיורה שם, בשני - משוכנים האמנים האורחים, מקבלים שם גם תזונה מלאה.

המקורבים, לא הבטיח רבות ביותר - נער בווהמי בן שבע-עשרה, סטודנט למוסיקה ב- וינה, שעם תזמורתה הסימפונית הופיע פעם אחת, בגיל שתיים-עשרה, כסוליסט בפסנתר.

רוזולף סרקין, הפסנתרן הצעיר, הפתיע את כל מאזיני-הקונצרט, במדה לא סחר- תה מוז, התרשם הכנר עצמו, הציע ל"רוזי" להצטרף אליו, כמלווהו התמידי. החמישי ש- בשמונת ילדי משפחת סרקין היהודית, בע- לת-המוצא הרוסי, השיב בחיוב. לאחר שנפרד מאביו, זמר-בס, שטיפח את כשרונו הבלתי-מצוי של בנו, בו התבלט מגיל ארבע בקראו תוים בקלות יוצאת מן הכלל, יצא רוזולף לראשוני הקונצרטים שלו.

לאחר שלש-עשרה שנות-מסע וסבוכי- הופעות משותפים, ברחבי-העולם, התיישב סרקין, יחד עם משפחת בוש, בשוייץ. שם הדק את קשריו האינטימיים והמוסיקליים

התובע הכללי לבית הדין העליון, שיש ב- רצונו לחזור למערכת הארץ ולמדורו עוזי ושותי. התקלה: התנגדותו המוחלטת של עורך ובעל העתון גרשום שלוקן.

כתגובה לדבריו של שגריר ישראל בוא- שינגטון ונציגה הקבוע בא"מ, אבא אבן, מורחן מומחה, שהוא מצפה לרמז של שלום מצד הערבים, אמר אחד מחכיי מס'ם בכני- סת: "אף על פי שאבן תרגם ספר מצרי לאנגלית, ספק אם ימצא שפה משותפת עם שכנינו."

עורך-הדין שמואל תמיר, סניגורו של שילנסקי, גילה השבוע כיצד פגש בראשונה ב- יהודה פראג, ראש המחלקה הפלילית של המשטרה, יריבו העיקרי במשפט הפצצה. תמיר, כנציג הגולים בקניה, עמו בקשר מיי- רקים עם פראג שעה שזה היה מזכיר האגודה לאסירינו, שטיפלה באסירים.

כשנסבה השיחה על נושא מענין - הכאת שוטרים - גילה עורך-הדין אהרון חופר- ישי, הפרקליט המפורסם, כי יש לו עבר בשטח זה. המסיבות: חוטריישי (ש- הגיע לדרגת מייגור וסגן-מפקד-גדוד קרבי, בצבא הבריטי, מגיד ופרקליט ראשי בצה"ל) היה עגלון בחדרה, לפני 20 שנה. לילה אחד בשעה 3 קרבו אליו שני אנשים לבושים אזרחית. במקום לחכות כי יפעלו ראשונה, החליט חוטריישי שההתקפה טובה מן ההגנה, הנחית מכה אדירה על הראשון, שברע תחתיו ונפל. רק אז נתברר כי היה זה שוטרי-חרש. אף כי השטר שכת כמה שבועות בבית-החולים יצא חוטריישי זכאי מן העסק. בכל זאת מסכים גם הוא: לא כדאי להכות שוטרים.

כשנפגש השבוע עם עורכי העתונים וכת- ביהם (ראה במדינה) גילה רב יוסף שלל של פטרס חודשים על חייו ודעותיו, בין ה- שאר:

- שבביתו מדליקים כל שבת נרות; - שאשתו רצתה להביא הביתה אבטיחים (שאינם תחת טיקוח), אלא שהוא סרב בהת- לס להרשות לה זאת. הנימוק: "האבטיח לא שווה כלום, מכיל רק מיים מתוקים," ובמחירי השורר בשוק היה זה עולה לקנותו. בכל זאת אכלה משפחת יוסף השנה אבטיח אחד, למען לא לשכוח את הטעם;

- שיש סיבה הגיונית לכך שהערכים אוכלים רק פיתה, במקום הלחם שבני-המע- רב ריגלים לה. הסיבה: בימי שרב סובל הלחם הרגיל ממחלה המשחיתה את תוכו הרך, דבר שקרה בארץ השנה, גרם לתלונות הקהל (העולם הזה 776).

בשיחה בקול ישראל הסביר השבוע רב- אל קלאצקיין כיצד הצליח לגלם דמות של תחול במחזה הצפוד הכחונה (ראה תי- אטרון): הוא שוטס בלילות, עקב אחרי חתולי הרחוב, למד את תנועותיהם והליכי- תם. הקושי העיקרי: השחקן לא הצליח לעמוד על סוד תנועות רגליו של החתול, שיכנע מרגליו ומעלה.

רב בלי טלית אותו זמן שראש הממשלה דוד בן- גוריון ושר החוץ משה שרת התעטפו ב- טליתותיהם, התפללו בבית הכנסת הגדול ב-

תשבץ 136

מאוזן: (1) משורר "כנעני", בעל "חופה שחורה"; (5) מקלעת; (10) שבט אפריקאי; (12) זה עתה התחילה; (14) ראשיתו וסופו של כנויו של גנרל איזוהואר; (16) חבוי; (18) מוצאו אירי, ציניקן, האריך ימים; (19) פרעה אמנחתף, כיום; (21) משורר אנגלי במאה שעברה; (22) צייר צר- פתי; (23) שמך-סיכה ריחני; (24) מחצית שמו של סגן שרה-החוזק האמריקאי לענייני-המזרח התי- כון; (25) הרצל כתב מחזה על בקורו בלודיה; (27) פצע; (30) כסות; (31) לא כדאי לתלות עליה...; (33) חצי שמו של צייר הולנדי; (35) גרגרי-תבואה מוערמים; (36) צמחים חסרי-פרח, מתרבים על ידי תא זה; (38) שלשים וחמשה עולים חזרו אליה; (39) מציירי "אפקים חודשים", מציג כלי-קרימיקה; (40) גיל; (41) יצור לא-סימפטי במשפחה; (43) הצר- פתים אינם אוהבים אותו; (44) העולם לא יהא גואם; (46) מאי אינזונגיה; (48) מציירי הקוביום בצרפת; (49) יוון ותורכיה מגלות אהודי.

מאוזן: (2) נהר באיבריה; (3) משורר אמ- ריקאי (שם פרטי); (4) משורר ומורה ירושלמי;

A 10x10 crossword puzzle grid with numbers indicating starting positions for words. The grid is partially filled with numbers 1 through 49.

6 ארג יקר; (7) צרפתי, כתב מחזה העוסק בט- רגדיה יתנית; (8) נמצא בסולם הצלילים; (9) נגיב לא חדל מהתנכל לו; (11) רופא וידיד של בלש; (13) עדה מוסלמית; (15) ממדינות ארה"ב, מר- לדתו של אייק; (17) אלוהי הטוב, בן-איזים (במיי- תוס המצרי); (18) סבך; (20) כוכב-הלכת המתקרב ביותר לארץ; (23) ריבו של בעל (בכתבי אוגרו); (26) העלה בכתב את האפוס האמריקאי; (27) שקט; (28) עזרה של דלילה; (29) כונת-הגאוחתן; (31) קומ- פוזיטור גרמני, הופיע בקונצרטים יחד עם הכנר די-רימיני; (32) עץ קשה, שחור; (34) קוראן באין קורא בו; (35) ליחה; (37) עליה; (39) תוצרת הע- תונאי; (42) גים... גים; (44) מפלת; (45) ארבעה כאלה לאדם; (47) כלי-ענניים.

הודעה לפותרים

מערכת העולם הזה מבקשת את כל הפותרים לציין על מעטפות פתרונותיהם את ההצעה "פתרון תשבץ" כדי להבטיח טיפול יעיל יותר מצד מזכירות העיתון בפתרונות המגיעים אליה. הפותרים הזוכים בפרסי ספרים יכולים לקבלם במזכירות המערכת או אם יודיעו על כך, לבתי- הם, לפי כתובותיהם.

א

סוס, פרה, פרדה ואיל —
התכנסו בחצות הליל,
להתיעצות כה נכבדה,
בה נידונה השאלה,
כיצד ליצור באחוזה
גרעין ראשון של מפלגה.

אמר האיל : מה, מה, מה,
זה לא יפה ולא נאה.
כלנו כאן פה ערב-רב,
חיים ביחד זמן כה רב,
ולא נסינו כלל עד כה,
ליצור ארגון ראוי לשמו.

אמרה פרדה : ה, ה, ה,
אני מציעה לוועדה,
לכנס את כנס הבהמה,
באחוזה ובסביבה,
בו נדון בהרחבה
על יצירת המפלגה.

אמר הסוס : הי, הי, הי,
זה כלל וכלל לא מעשי...
כיצד ניצור כאן מפלגה,
אם אין לנו עוד מצע...
פלטפורמה לנו נחוצה,
ובלי זה אין גם מפלגה.

אמרה פרה : מו, מו, מו,
לבריו אל תשמעו,
אמנם נהוג כך בתבל,
אך לא כאן בישראל.
ראשית חכמה — זו מפלגה,
או ייצא כבר המצע.

כה התוכחו הארבעה,
והחליטו החלטה :
לכנס את כל החי,
בהר, בעמק ובגיא,
בו יוחלט ברוב דעות
על יסוד מפלגת הבהמות.

ולאחר כמה לילות —
נהר כל עם הבהמות
לאספה הראשונה :
מעלי גירה, מפריסי פרסה,
בעלי קרניים, גם סלפיים
עונדי נוצה, פורשי כנפיים.

ותיש זה, קפץ בראש,
נבחר מיד ליושב-ראש.
והאווה זו הלבנה —
נבחרה למזכירה.
פרשה אווה את נוצתה,
ישבה ליד המכתבה.

ישב לו תיש בנשיאות,
הרים קרניו כחשיבות.

החליק זקנו אף השתעל
ופתח בקולו המסלסל :
מההה... אפתח בעזרת האל
כנס בהמות ראשון בישראל.

או החלו הברכות
של אישים ומוסדות :
התרנגול בשם הלול,
ואחריו גם החתול.
גם הסוס נאום נשא
בשם כל תושבי אורוה.

ולאחר פתיחה רשמית,
ערכו תכנית אמנותית :
התרנגול דקלם בהטעמה
שיר מוקדש לוועדה,
ולאחריו גם החמור —
שר ברגש שיר מזמור.

הצפרדעים בתור אורחים,
סדרו תזמורת חלילים.
עזרו להם ההרגולים
על פני קשת מיתרים.
ובתור סוליסטית — האווה,
שרה שיר של אהבה...

מחאו סלפיים מזומנים,
והסתדרו לריקודים.
לפי צלילי המקהלה,
בניצוח גברת ברווה.
כה נסתיימה גם התכנית
של הפתיחה ההגיגית.

ד

הברווזה — למזכירות,
פרה — לוועדת תרבות,
חתולה — לוועדת ייצור
התרנגולת — לדיור
והאווה — צורפה פשוט...
תשב לה סתם בתור קישוט.

התיש או הרצה ראשון,
על זו פרובלימת המזון :
מה, מה, מה, זה כה קשה...
קשה לחיות בעולם הזה ;
אין מזון רב בעולם,
ואין די אוכל לכולם...

א.א.א יעקב דוידון

נאנח מר תיש, קנח חטמו
והתגרד בקצה זקנו...
— כאן באים זמנים רעים,
ואויבנו כה רבים...
נקדם פני הרעה
וניצור המפלגה...

עיף מר תיש, שטה מים,
בהשיבות נדנד את הקרניים,
והמשיך בקולו הרם :
כדאי ללמוד מבני-אדם :
ננהיג קיצוב ונקודות
ונהלק ביושר המזונות...

ולקול מחיאות סלפיים
ומשק של הכנפיים
גמר מר תיש נאמו
והתישב על מקומו
מסרק זקנו בנחת
ומחליק על הקרחת...

אחריו ביקשו רשות דיבור
באי-כח כל הציבור.
נאם איש-איש לפי תורו
וכל אחד במקצועו :
הסוס, הפר והחמור,
חתול וכלב, וגם שור.

הסוס נאם על תחבורה,
חמור על עול העבודה,
חתול על הבריאות,
השור על חס הגינות.
הכלב על תרגילי סדר
והפר על תור בעדר.

ה

ועם תום ההרצאות
הגיע תור ההחלטות,
והחליטו פה אחד,
על יצירת גוש מאוחד.
איחוד כללי של הסיעות,
במפלגת הבהמות.

העולם הזה
ולמחרת, אך ערב בא,
נקבע המשך הוועידה.
מיד פרצו ההפרעות,
כי באי כח הסיעות,
תבעו להם גם נציגות
ואף מקום בנשיאות...

או הוכנסה ההצעה,
ואושרה בקצבעה :
על כל קבוצה וכל סיעה,
לבחור נציג להנהלה.
והתיש הנכבד מאד,
רק ישמש כנשיא כבוד.

וזה הרכב הנהלה :
התיש — ציר בהמה דקה,
התרנגול — נציג הלול,
הכלב — הוא שומר הגבול
האווה — בא כוח העופות
והסוס נציג כל הארוות.

או נעלבה הברווזה :
איו מין של הנהלה,
שיושבים בה רק גברים,
בלי כל זכר לנשים ?
והוחלט ברוב דעות,
לצרף גברות לוועדות.

הגיע זמן ההצבעה,
על בחירות להנהלה ;
אך מיד עם הבחירות
צפו חילוקי-דעות,
כי כל אחד נפשו חשקה
להבחר להנהלה.

או הוכנסה ההצבעה,
בשם רוב צירי הוועידה,
זו סיעת בעלי קרניים,
ותופשי עמדות בניניים.
הם יחלקו את התיקים,
וישלטו בנותרים.

וכדי ליצור גם רוב הגון —
יצרפו התיש המתון,
ואם קרניו הן חלשות —
זקנו נאה לכל דעות ;
גם דרישותיו אינן גדולות,
אפשר אתו להשתות.

ו

או התולטלה הוועידה
ופרצה הסערה :
חיכוכים בנשיאות
וגידופים בסיטונות,
נהימות וחריקות,
מחאות ועלבונות.

כה הופרעה הוועידה,
ופוצצה המפלגה,
במקום ארגון כל הבהמות —
צמחו כעשר מפלגות,
כל אחת היא הנכונה,
רק לה הדרך הנכונה.

סוס, חמור וגם גמל,
זה ארגון בהמות עמל
צורפו יחדיו למעגל
והזמינו גם את השועל
בתור דובר כל הקבוצה
וגם מנהיג המפלגה.

נשאר העוף ללא כיוון,
יצר אף הוא מיד ארגון,
נושאי-כליו של הקרניים.
תמורת זה יקבל שיריים
משולחן יושבי קרנות.
הם בחירי כל הבהמות...

קמו כל תושבי הדיר :
השה, הטלה והחזיר
וכל בהמות בעלות-השם
ויצרו ארגון משלהם,
והחזיר — אם כי כבד-פה
היה, היה להם לפה...

והכלב הרתחן,
זה הלוחם הנאמן
נשאר, מסכן, לבדו,
רק הוא ובני משפחתו,
יושב יומם וליל, נובח
באין אונים על הירח...